

Załącznik do Uchwały Nr XLIII/240/2018
Rady Gminy Czarnożyły z dnia 12.06.2018 r.

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
W GMINIE
CZARNOŻYŁY
NA LATA 2018-2028**

Maj 2018r.

WSTĘP.....	5
Rozdział I. Spis źródeł stanowiących podstawę do opracowania „Lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych w gminie Czarnożyły”.....	7
Rozdział II. Metodologia.....	8
Rozdział III. Charakterystyka gminy Czarnożyły.....	10
III. 1. Dane statystyczne w obrębie gminy.....	17
Rozdział IV. Pomoc społeczna- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.....	19
IV.1. Zadania i świadczenia z zakresu pomocy społecznej.....	20
IV.2. Udzielone świadczenia -zadania własne i zlecone gminie za rok 2017.....	21
Rozdział V. Wspieranie rodzin.....	31
Rozdział VI. Bezrobocie.....	32
Rozdział VII. Prace społecznie - użyteczne.....	33
Rozdział VIII. Uzależnienia.....	34
Rozdział IX. Niepełnosprawność.....	35
Rozdział X. Osoby starsze.....	35
Rozdział XI. Przemoc w rodzinie	36
Rozdział XII. Analiza porównawcza.....	37
XII.1. Finanse publiczne.....	37
XII.2. Społeczność.....	40
Rozdział XIII. Analiza SWOT.....	43
Rozdział XIV. Adresaci Strategii.....	46
Rozdział XV. Misja i priorytety Strategii.....	46
Rozdział XV.1. Priorytety	47
XVI. Programy Operacyjne Polityki Społecznej.....	52
Rozdział XVII. Monitorowanie i ewaluacja	61
Spis tabel.....	63
Spis wykresów.....	64

Spis rysunków 65

WSTĘP

W literaturze przedmiotu i w dokumentach urzędowych pojęcie pomocy społecznej pojawiło się w latach trzydziestych XX w. i zastąpiło w dużej mierze wcześniej wykorzystywane pojęcie opieki społecznej, którego natomiast konsekwentnie używano w okresie międzywojennym i które pojawiło się w ustawie o opiece społecznej z 1923r. Zaistnienie pojęcia opieki społecznej wynika z faktu, iż ówczesna polityka społeczna państwa była ukierunkowana przede wszystkim na zaspokajanie określonych potrzeb sprowadzała się głównie do przyznawania przewidzianych przez prawo świadczeń.

Chcąc zerwać z niechcianą już tradycją zachowań filantropijnych, które przypisywane były opiece społecznej zaczęto mówić o pomocy społecznej. Jedną z pierwszych osób, które użyły terminu pomoc społeczna była Helena Radlińska. Pomoc społeczna według niej to działalność, która „dopomaga rozwojowi, wzrostowi wszystkiego co dobre”. Szerszą i bardziej współczesną definicję terminu pomocy społecznej podaje Stanisław Nitecki. Jego zdaniem „pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa. Przy jej wykorzystaniu państwo stara się zaspokoić najniezbędniejsze potrzeby osób znajdujących się w niedostatku. Ponadto celem pomocy społecznej jest także wspieranie osób i rodzin, które przy wykorzystaniu własnych środków finansowych nie są w stanie zaspokoić wszystkich swoich potrzeb. Instytucja ta wchodzi w skład zabezpieczenia społecznego, czyli tego instrumentu polityki społecznej państwa, który ma służyć zabezpieczeniu sytuacji obywatela na wypadek wystąpienia określonego rodzaju ryzyka”.

Szybkie i wciąż narastające tempo przemian towarzyszących rozwojowi cywilizacji XXI w. stawia coraz to nowe wyzwania przed polityką społeczną, pomocą społeczną i pracą socjalną. Pojawiają się nowe problemy, nowe, często nieznane źródła marginalizacji społecznej co w konsekwencji prowadzi do tworzenia się nowych źródeł dysfunkcji, deficytów i ryzyka wykluczenia społecznego, zarówno jednostek jak i całych grup społecznych. W życiu zwykłych ludzi pojawiają się przewartościowania, zmiany statusu społecznego i coraz wyższe kryteria uznania na rynku pracy. Wszystko to nie pozostaje bez wpływu na ogólny poziom życia społeczeństwa. Wiele osób nie potrafi dostosować się do zmian, nie nadąża za postępem i w efekcie populacja klientów pomocy społecznej ciągle się poszerza. Przytoczone definicje pomocy społecznej oraz krótka charakterystyka jej przeobrażeń pozwoliły na wyodrębnienie pewnych istotnych spostrzeżeń. Rozwiązywanie istotnych problemów społecznych jest działaniem trudnym i długofalowym, dlatego też celowe jest strategiczne podejście do sfery polityki społecznej, również na poziomie lokalnym. Realizacja tego procesu jest przypisana Gminie, która opracowuje „Lokalną strategię rozwiązywania problemów”. Społeczność to skupisko ludzi i instytucji, w obrębie, którego jednostki i grupy mają możliwość wykonywania pełnego obrotu koła życiowych działań, zrealizowania zróżnicowanych form indywidualnej aktywności życiowej, tj. nauka, praca, rozrywka i wypoczynek, kontakty społeczne, zainteresowania itp. Istotą funkcjonowania społeczności jest jej zdolność stawiania i realizowania celów oraz potrzeb w taki sposób, by zapewnić przeżycie i samorealizację jej członków. Aby jakaś społeczność była funkcjonalną z punktu widzenia oczekiwań jej członków musi posiadać pewne formy organizacyjne na użytek zróżnicowanych funkcji,

sieć wyspecjalizowanych instytucji umożliwiających wyjście naprzeciw potrzebom swych członków. Każda społeczność zachowawczo i intuicyjnie organizuje w swych strukturach własne systemy wsparcia. Z uwagi na namnażające się różnego rodzaju problemy społeczne Gmina chcąc ochronić swych mieszkańców wszelkimi dostępnymi środkami wspiera podopiecznych pomocy społecznej. W obrębie Gminy organizowane są różne programy, które mają na celu aktywizację osób niewydolnych i nieporadnych w sferze życia zarówno osobistego jak i społecznego. Od kilku lat niestety wzrasta liczba petentów zgłaszających się po pomoc. Jest to sygnał dla jednostek organizacyjnych do podejmowania kolejnych działań umożliwiających powrót osób korzystających z pomocy społecznej do samodzielnego funkcjonowania. „Lokalna strategia rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy Czarnożyły” jest dokumentem, który przedstawia gminę Czarnożyły, jej obecną sytuację społeczną i dostępne raporty, sytuację pomocy społecznej, a także wykazuje wszelkie działania jakie są podejmowane i powinny być podjęte w celu rozwoju i poprawy warunków życiowych społeczności Gminy.

Strategia Rozwiązywania Problemów społecznych na lata 2018-2028 jest dokumentem wyznaczającym główne kierunki działań mających na celu zapewnienie mieszkańcom Gminy Czarnożyły odpowiedniej jakości życia i zabezpieczenia ich podstawowych potrzeb. Działania te będą kierowane głównie ku środowiskom, które pozostają na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem.

Diagnoza problemów społecznych poprzez obszary strategiczne została sporządzona przez Gminy Ośrodek Pomocy społecznej w Czarnożyłach, we współpracy w wydziałami Gminy Czarnożyły oraz jednostkami administracji publicznej takimi jak: Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Komenda Powiatowa Policji, szkoły, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej przy wykorzystaniu własnych materiałów sprawozdawczych, analiz, doświadczenie, wiedzę i kompetencje z zakresu polityki społecznej.

Rozdział I.

SPIS ŹRÓDEŁ STANOWIĄCYCH PODSTAWĘ DO OPRACOWANIA „LOKALNEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE CZARNOŻYŁY”

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czarnożyły tworzona jest na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, która w art. 17 ust. 1 pkt 1 nakłada na Gminy obowiązek „*opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka*”. Art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej określa zakres konstruowanej Strategii, w której priorytetowe działania wiążą się ściśle z opracowaniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Ponadto art. 16b ust 2 ww. ustawy wskazuje elementy, jakie powinna zawierać strategia, tj. diagnoza sytuacji społecznej, prognoza zmian w zakresie objętym strategią, cele strategiczne projektowanych zmian, kierunki niezbędnych działań, sposób realizacji strategii oraz jej ramy finansowe, wskaźniki realizacji działań.

Zróżnicowane i mnożące się problemy wymagają jednak szerszego spojrzenia na rzeczywistość, stąd też wykorzystano także inne akty prawne, które mają istotny wpływ na treści zawarte w niniejszym dokumencie, są to:

- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2017r. , poz. 1769 z późn.zm.)
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2017r. poz. 1952 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U z 2017r., poz. 697 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U z 2015r., poz 1390)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U z 2016r., poz 487)
- Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz.U. z 2017r., poz 2198 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 4 lutego 2011 roku o opiece nad dziećmi do lat 3 (Dz.U z 2018r., poz. 603)
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2016r. poz. 1828)
- Ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2018r. poz. 554)

- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz.U. z 2018r., poz. 450)
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2017r., poz. 1065)
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U z 2017r., poz. 1938 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U z 2017r., poz. 882 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U z 2018r., poz. 511 z późn. zm.)
- innych przepisów prawnych z dziedziny pomocy społecznej.

Poza wymienionymi aktami prawnymi do realizacji strategii odwoływano się również do ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony zdrowia, oświaty i edukacji publicznej oraz budownictwa socjalnego. Skorzystano także z dokumentów programowych, które mówią o spójności społeczeństw, proponując tym samym dialogi oraz pełną współpracę partnerską pomiędzy poszczególnymi szczeblami.

Skorzystano z takich dokumentów jak np.:

- Strategia Komunikacji Polityki Spójności na lata 2014-2020
- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego na lata 2007-2020
- Zintegrowana Strategia Rozwoju Powiatu Wieluńskiego 2014-2020.

Wymienione dokumenty dowodzą o pełniej współpracy pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi państwa. Wszelkie działania planowane są na różnych szczeblach i im niższa komórka organizacyjna, tym są one bardziej szczegółowe i dotyczą bardziej lokalnych zjawisk i problemów.

Rozdział II. METODOLOGIA

Strategię rozwiązywania problemów społecznych opracowano przyjmując za podstawę wyniki debat strategicznych organizowanych Metodą Aktywnego Planowania Strategicznego. Spotkania pracowników GOPS i Urzędu Gminy w Czarnożyłach odbywały się systematycznie, a ich celem było zidentyfikowanie celów i kierunków działania w poszczególne przyjętych obszarach polityki społecznej.

Na podstawie wcześniej opracowanej analizy SWOT:

- silne strony (wewnętrzne) polityki społecznej w gminie Czarnożyły,

- słabe strony (wewnętrzne),
- szanse (zewnętrzne),
- zagrożenia (zewnętrzne) odpowiedziano na pytanie:

„Jakie działania należy podjąć i w jakim kierunku należy zmierzać aby zniwelować wszelkie problemy stanowiące listę zagrożeń oraz jak możliwie szybko diagnozować słabe strony i zapobiec ich rozrastaniu?”

Na podstawie tak postawionego pytania uczestnicy spotkań opracowali przedsięwzięcia, umożliwiające realizację celów opierając się na wcześniej wybranych, w wyniku dyskusji słabych stronach i zagrożeniach.

Podobnie pracowano przy budowaniu celów określonych na podstawie mocnych stron i szans.

Kolejnym krokiem procesu debat strategicznych była hierarchizacja celów w poszczególnych obszarach polityki społecznej. Przyjęto, że w każdym obszarze winny zostać wyróżnione 2 priorytety, bez których dany obszar nie może się rozwijać oraz 2 cele pierwszorzędne, które przyspieszają rozwój danego obszaru. W ten sposób wynikiem konsultacji było wypracowanie kilkudziesięciu celów w obszarach polityki społecznej.

Zhierarchizowane cele w poszczególnych obszarach polityki społecznej oraz wybranym wariantcie rozwoju, stały się podstawą opracowania Programów Operacyjnych, w których poszczególne działania zostały nazwane na podstawie kierunków działań określonych i przypisanych konkretnym priorytetom i celom pierwszorzędnym.

W Programach Operacyjnych Rozwiązywania Problemów Społecznych posłużono się głównymi priorytetami wynikającymi z wybranego wariantu prowadzenia polityki społecznej w gminie Czarnożyły oraz w oparciu o konsultacje społeczne. Priorytety te nazwano w następujący sposób:

- PRIORYTET 1 – DZIECI I MŁODZIEŻ
- PRIORYTET 2 – SENIORZY
- PRIORYTET 3 – NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ
- PRIORYTET 4 – UBÓSTWO
- PRIORYTET 5 – BEZDOMNOŚĆ
- PRIORYTET 6 – BEZRADNOŚĆ ŻYCIOWA
- PRIORYTET 7 – UZALEŻNIENIA – NARKOMANIA
- PRIORYTET 8 – ALKOHOLIZM.

W opisie Programów Operacyjnych omówiono szczegółowo zasady przyporządkowania poszczególnych działań obszarom problematyki społecznej w gminie Czarnożyły. Działania te zostały jednocześnie przypisane poszczególnym realizatorom polityki społecznej w gminie.

Rozdział III. CHARAKTERYSTYKA GMINY CZARNOŻYŁY

Pierwsze wzmianki o terenie gminy sięgają X wieku. Pierwszą osadą były Łągiewniki. Następnie powstały w XII wieku Wydrzyn i Gromadzice. Najprężniejszą osadą były Czarnożyły - wieś powstała w XV wieku. Już w 1454 roku Czarnożyły stanowiły własność rodziny Zarembów z Kalinowej. W XVII wieku pojawili się na Ziemi Wieluńskiej przybysze z Wielkopolski z powiatu kościańskiego - Gostyńscy, potomkowie Mikołaja, którzy nabyli dobra Czarnożyły. Pierwszym właścicielem z tej rodziny był Stanisław - sędzia ziemski wieluńskiej 1612 r. Dobra te przechodziły drogą wiana do kolejnych rodzin. Na początku XVIII wieku zostały nabyte przez Strzemińczyków Brzostowskich, pochodzących z magnackiej rodziny litewskiej. Nazwa Czarnożyły dawniej Czarnezőłny została zaczerpnięta ze środowiska naturalnego. W języku staropolskim wyraz "żołna" oznacza dzięcioła. Osadę zatem założono w miejscu, gdzie dużo było tych ptaków. W 1722 roku w Czarnożyłach urodził się Adam Brzostowski, twórca nowoczesnego rolnictwa, który wprowadził obowiązek nauczania dzieci chłopskich. Swoje idee organizacji zarządzania majątkiem ziemskim ujął w specjalnie opracowanym wydaniu "Instruktaż dla dóbr Czarnożyły". "Instruktaż" wprowadzał w życie nowe zasady w zakresie: uprawy roli i wapnowania pól, przygotowania ziarna do siewu, odpowiednich warunków hodowli bydła i drobiu. A. Brzostowski lubił zajmować się ogrodnictwem. Przy pałacu czarnożyłskim znajdowały się inspekta oraz duże "oranżerie z piecem ceglany". Brzostowski założył dwie cegielnie, tartak i piec do wypalania wapna. Po Brzostowskich, Czarnożyły odziedziczyli potomkowie Heleny z Brzostowskich, hr. Mikołajowej Załuskiej z Iwonicza i w rękach tej rodziny dobra te pozostawały do 1939 r. W tym okresie wybudowano w majątku gorzelnię - 1886 r., młyn - 1901 r., tartak - 1908 r.

We wrześniu 1939 roku rozpoczęła się 5 letnia okupacja niemiecka. Część wsi została spalona. W czasie kampanii wrześniowej w wyniku ataku lotnictwa w pobliskim lesie zginęło 6 żołnierzy 15 pp "Wilków" wchodzący w skład 28 dywizji piechoty armii Łódź. Nastąpiły aresztowania i wywóz na roboty do Niemiec oraz do obozów zagłady. Na miejscowym cmentarzu znajduje się zbiorowa mogiła żołnierzy. Nad nią wznosi się pomnik ufundowany z inicjatywy ZBOWiD-u przez społeczeństwo gminy w 1959 roku dla uczczenia pamięci mieszkańców gminy ofiar II wojny światowej.

Gmina Czarnożyły to typowa gmina rolnicza cechująca się monotonnym krajobrazem, urozmaiconym jedynie elektrowniami wiatrowymi zlokalizowanymi w miejscowościach: Czarnożyły, Raczyn, Staw i Stawek. Największe urozmaicenie krajobrazu stanowią lasy, koncentrując się w północnej części gminy. Nie mniej jednak duże przestrzenie otwarte (z uwagi na nieznaczne deniwelacje terenu i płynne granice pomiędzy poszczególnymi formami ukształtowania, średnią lesistość oraz „punktowe” zainwestowanie) są niewątpliwym

walorem krajobrazowym gminy. Gmina posiada mało urozmaiconą rzeźbę terenu, głównie płaskorówninną (...) oraz lekko falistą i lekko pagórkowatą (...). Naturalnym niewątpliwie ciekawym punktem widokowym w skali gminy jest Emanuelina (197,0 m n.p.m.). Zasadniczą rolę w strukturze przyrodniczej gminy odgrywa dolina rzeczna Oleśnicy oraz mniej wykształcona w krajobrazie dolina rzeki Pysznej oraz innych mniejszych cieków, dopływów tych rzek. Doliny rzek: Oleśnicy i Pysznej stanowią „szkielet” systemu przyrodniczego; są to lokalne i ponadlokalne korytarze ekologiczne łączące poszczególne ogniwa systemu przyrodniczego w obrębie gminy Czarnożyły z terenami sąsiednimi. To ostoja dla wielu gatunków zwierząt. Oprócz dolin istotną rolę ekologiczną odgrywają lasy oraz wszelkie skupiska zieleni wysokiej.

Rys. 1: Terytorium Powiatu Wieluńskiego

Źródło: www.gminy.pl

Gmina Czarnożyły położona jest w centralnej Polsce, wchodzi w skład powiatu wieluńskiego, położona jest w południowo - zachodniej części województwa łódzkiego. Sąsiaduje z gminami: Wieluń, Biąta, Lututów, Ostrówek. Czarnożyły położone są w odległości około 7 km od Wielunia - w kierunku południowym, 40 km od Sieradza - w kierunku północno - wschodnim. Powierzchnia gminy wynosi 70,00 km².

Pod względem podziału terytorialnego gmina składa się z 11 sołectw:

- Czarnożyły
- Emanuelina
- Łagiewniki
- Gromadzice
- Kąty
- Opojowice

- Platoń
- Raczyn
- Staw
- Stawek
- Wydrzyn

Gmina Czarnożyły położona jest w dorzeczu rzek Pyszna i Oleśnica należących do zlewni rzeki Warty, posiada krajobraz typowo nizinny. Od południowej strony graniczy z nią Jura Krakowsko - Częstochowsko - Wieluńska.

Na terenie gminy znajduje się szereg obiektów o walorach turystycznych min.:

- pomniki przyrody - 3 okazy drzew w parku wiejskim w Czarnożyłach
- park wiejski z XIX w. o pow. 1,6 ha w Czarnożyłach
- kościół parafialny z 1726 r. w Czarnożyłach
- kościół parafialny z 1623 r. w Łagiewnikach
- kościół parafialny z 1843 r. w Raczynie
- dzwonnica z XVIII / XIX w. w Raczynie

Wokół każdego z obiektów zabytkowych istnieje ścisła strefa ochrony konserwatorskiej oraz strefa ochrony archeologicznej. Gmina leży w zasięgu występowania drewnianych kościółków typu wieluńskiego.

Gmina Czarnożyły jest gminą wiejską o charakterze rolniczym. W Gminie przeważają gleby klasy IV - 60% oraz III - 24 %, pozostałą część stanowią gleby słabe ok. 16%. Uprawiane są głównie: pszenica, żyto, jęczmień, pszenżyto, owies, ziemniaki i warzywa. Tereny Gminy są czyste ekologicznie i posiadają korzystne warunki do uprawy zdrowej żywności. Większość użytków rolnych stanowi własność prywatną. Na obszarze Gminy istnieją korzystne warunki do uprawy warzyw, rozwoju sadownictwa i rozwinięcia hodowli bydła mlecznego i opasowego. Według Powszechnego Spisu Rolnego z 2010r. (ostatnie dostępne dane), w gminie Czarnożyły funkcjonowały 792 gospodarstwa domowe, z których większość czerpała dochody z działalności rolniczej (ok. 97%). Wszystkie gospodarstwa rolne w gminie są gospodarstwami indywidualnymi. Niemalże wszystkie (97%) prowadzą działalność rolniczą. Większość gospodarstw, w których prowadzona jest działalność rolnicza stanowią te o powierzchni od 1 do 5 ha (46%) oraz od 5 do 10 ha (31,6%).

Tabela nr 1: Szacunkowe struktury upraw [ha] – (2010r.)

Uprawy	Powierzchnia
Ogółem	758
Zboża ogółem	653
Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	652
Ziemniaki	662
Buraki cukrowe	7
Rzepak i rzepik razem	6
Warzywa gruntowe	45

Źródło: www.czarnozyly.pl

Tabela nr 2: Użytki rolne według klas gruntów [ha] (2010r.)

Klasa	Powierzchnia
II	137,32
III	1355,78
IV	2858,30
V	722,60
VI	103,00

Źródło: www.czarnozyly.pl

Ilość gospodarstw na terenie gminy Czarnożyły przedstawia poniższa tabela

Tabela nr 3: Ilość gospodarstw według powierzchni

Zakres powierzchni	Ilość gospodarstw
Do 1 ha	135
1-5 ha	370
5-10 ha	261
10-15ha	75
Powyżej 15 ha	51

Źródło : <https://lodz.gov.pl>

Specyfika gminy wielkiej jaką jest gmina Czarnożyły wiąże się z brakiem większych zakładów przemysłowych w jej obrębie. Wykorzystanie gospodarcze jej zasobów oparte jest głównie na działalności rolniczej prowadzonej w gospodarstwach indywidualnych. Dominują gospodarstwa średnie w których szczególnie nacisk kładziony jest na uprawę pszenicy i ziemniaków oraz w mniejszym stopniu na hodowlę bydła i trzody chlewnej.

Wśród firm działających na terenie gminy można wymienić:

- „SILUM” – branża: odlewnicza,
- „SILBIKE” – branża: produkcja rowerów,
- „SILTOOL” – branża: narzędzia,
- „MEX - STAL” – branża: konstrukcje stalowe,
- „GAL – MAL” – branża: urządzenia malarsko – lakiernicze,
- „Monari Trade S.A.” – branża: tekstylna,
- „MARTEX” – branża: tekstylna
- „AUTO – SYSTEM” – branża: motoryzacja,
- „KAD – ROL” – branża: handlowo – produkcyjna,
- „AGRO – MŁYN” – branża: handel – przetwórstwo rolne,
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Dystrybucja – branża spożywcza,
- „ZAKŁAD PRZETWÓRSTWA MIĘSNEGO – UBOJNIA” – branża: przetwórstwo rolne.

W 2016r. liczba podmiotów gospodarczych na obszarze gminy Czarnożyły wpisanych do rejestru REGON stanowiła (stan na dzień 31.12.) 305 jednostek, w tym: w sektorze rolniczym 8, w sektorze przemysłowym 42, w sektorze budowlanym 34.

Źródło : <https://lodz.gov.pl>

Na terenie Gminy Czarnożyły pod opieką Gminnego Ośrodka Kultury w Czarnożyłach działają lokalne stowarzyszenia :

- Koło Gospodyń Wiejskich w Wydrzynie
- Koło Gospodyń Wiejskich w Opojowicach
- Koło Gospodyń Wiejskich w Raczynie
- Koło Gospodyń Wiejskich w Łagiewnikach
- Koło Gospodyń Wiejskich w Gromadzcicach
- Koło Kobiet w Kątach
- Stowarzyszenie „Aktywni Razem w Czarnożyłach”.

Celem tych stowarzyszeń jest reprezentowanie interesów społeczno - zawodowych kobiet wiejskich oraz ich rodzin, działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, działalność w zakresie kultury fizycznej i sportu, działalność promująca sztukę kulinarną i potrawy regionalne, działalność w zakresie ochrony środowiska, w tym promowanie ekologii i ochrony dziedzictwa przyrodniczego, pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej, przeciwdziałanie uzależnieniom i wyrównanie szans osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zawodowym, wspieranie różnych form wypoczynku dzieci i młodzieży, upowszechnienie krajoznawstwa i agroturystyki, podejmowanie różnorodnych przedsięwzięć na rzecz poprawy infrastruktury i wyglądu wsi Czarnożyły.

Na obszarze gminy funkcjonuje również Gminne Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe w Czarnożyłach, które skupia trzy piłkarskie kluby sportowe:

- LZS Wydrzyn
- LZS Staw
- LZS Czarnożyły.

Dodatkowo w miejscowości Kąty funkcjonuje Klub Sportowy, którego zawodnicy grają w siatkówkę.

Źródło: www.czarnozyly.pl

Jednym z podstawowych wskaźników najlepiej ilustrujących stan lokalnej gospodarki jest poziom aktywizacji gospodarczej liczony jako ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców. Poziom ten jest przeciętny w stosunku do pozostałych gmin wiejskich w powiecie i wynosi 669.

Lasy znajdujące się w gminie Czarnożyły zajmują 1281,28 ha ogółem, w tym lasy publiczne 1101,29 ha. Procentowo lesistość w gminie Czarnożyły wynosi 18,4% (dane z 2016 roku)

Źródło: <https://lodz.stat.gov.pl>

Gmina Czarnożyły została skanalizowana w 74%. Zbiorcza sieć kanalizacji sanitarnej wynosi 58,77 km. Budynki mieszkalne podłączone do zbiorczej sieci wodociągowej na terenie gminy Czarnożyły wynoszą 1247, budynki mieszkalne podłączone do zbiorczej sieci kanalizacyjnej wynoszą 897. Szacunkowa liczba ludności korzystająca z oczyszczalni to 3 472 osób (stan na 31.12.2017).

Gmina Czarnożyły zajęła wysokie miejsce w rankingu Zrównoważonego Rozwoju Politechniki Warszawskiej w kategorii gmin wiejskich obejmującego wszystkie samorzady w Polsce. Ranking jest opracowywany na podstawie 15 wskaźników, których źródłem są dane Głównego Urzędu Statystycznego. Pod uwagę brane są min.:

- wydatki na projekty inwestycyjne na mieszkańca,
- liczba osób pracujących na 1000 mieszkańców,
- liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców,
- saldo migracji,
- liczba absolwentów szkół ponadgimnazjalnych na 1000 mieszkańców
- odsetek mieszkańców korzystających z oczyszczalni ścieków.

W tegorocznej edycji rankingu samorzady rywalizowały w czterech kategoriach: gminy wiejskie, gminy miejsko-wiejskie, gminy miejskie oraz miasta na prawach powiatu. Gmina Czarnożyły w kategorii gmin wiejskich spośród 1559 samorządów z całej Polski zajęła wysokie 237 miejsce, w województwie łódzkim na 133 gminy wiejskie uplasowała się na 16 pozycji, a w powiecie wieluńskim została liderem rankingu. Wysoka lokata w rankingu jest dużym sukcesem dla samorządu Gminy Czarnożyły zważywszy, że jest gminą typowo rolniczą.

Pełny ranking na stronie samorzad.pap.pl

III. 1. DANE STATYSTYCZNE W OBRĘBIE GMINY CZARNOŻYŁY

Tabela nr.4: Przekrój statystyczny gminy Czarnożyły wg danych za rok 2017

WYSZCZEGÓLNIENIE:	WARTOŚCI
Stan ludności ogółem, w tym:	4527
Mężczyźni	2237
Kobiety	2290
Ludność w wieku przedprodukcyjnym ogółem, w tym:	828
Mężczyźni	438
Kobiety	390
Ludność w wieku produkcyjnym ogółem, w tym:	2824
Mężczyźni	1536
Kobiety	1288
Ludność w wieku poprodukcyjnym	875
Mężczyźni	263
Kobiety	612
Małżeństwa zawarte w 2017 roku ogółem, w tym:	23
Urodzenia żywe w 2017 roku	44
Zgony ogółem w 2017 roku, w tym:	58
Dochód budżetu gminy ogółem w 2017 roku (w złotych):	18.973.739,75
Wydatki budżetu gminy ogółem w 2017 roku (w złotych), w tym na:	18.803.951,38
gospodarkę mieszkaniową	10.939,26
administrację publiczną	2.269.319,75
oświatę i wychowanie	5.856.339,12
ochronę zdrowia	40.165,06
Opiekę społeczną	4.909.469,87
Dochody gminy ogółem w złotych na 1 mieszkańca w 2017 roku	4201,52
Dochody własne gminy w złotych na 1 mieszkańca w 2017 roku	4191,24
Wydatki gminy ogółem w złotych na 1 mieszkańca w 2017 roku	4153,73
Wydatki inwestycyjne w złotych na 1 mieszkańca w 2017 roku	856,71

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Czarnożyłach

OCHRONA ZDROWIA

System ochrony zdrowia oparty jest na publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej. Na terenie gminy znajduje się jeden punkt apteczny Pani Marianny Szmigielskiej.

Tabela nr 5: Wykaz placówek opieki zdrowotnej na terenie Gminy Czarnożyły

Lp.	Nazwa zakładu/praktyki	Miejscowość	Zakres działalności
1	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	Czarnożyły	Podstawowa Opieka Zdrowotna

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Czarnożyłach

RYNEK PRACY I BEZROBOCIE

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Wieluniu w roku 2017 (stan na 30.09.2017) zarejestrowanych było 2 383 osób, a stopa bezrobocia w powiecie wieluńskim wynosiła 7,2%

Struktura bezrobotnych w Gminie Czarnożyły.

Liczba zarejestrowanych ogółem to 264 osoby w tym 66 kobiety. Prawo do zasiłku posiadało 17 osób a bez prawa zasiłku pozostawało 110 osób.

Tabela nr 6: Zestawienie gmin z powiatu wieluńskiego pod względem zjawiska bezrobocia.

Nazwa miejscowości	Liczba ludności w wieku produkcyjnym (stan na 31.12.2016)	Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych (stan na 30.09.2017)
Biała	3384	135
Czarnożyły	2779	127
Konopnica	2282	121
Mokrsko	3322	117
Osjaków	2887	142
Ostrówek	2831	130
Pątnów	4026	140
Skomlin	2098	95
Wieluń	5606	295
Wierzchlas	4160	214

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Wieluniu

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

W powiecie wieluńskim zlokalizowane są 3 jednostki policji:

- Komisariat Policji w Osjakowie,
- Komisariat Policji w Białej,
- Komenda powiatowa Policji w Wieluniu.

Gmina Czarnożyły współpracuje pod względem bezpieczeństwa z Komisariatem Policji w Białej – dzielnicowy policjant z w/w komisariatu.

Rozdział IV. POMOC SPOŁECZNA-GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

W Polsce strukturę pomocy społecznej określa ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. Zadania z zakresu pomocy społecznej w gminie Czarnożyły realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnożyłach został powołany Uchwałą Rady Gminy nr XI/40/90 z dnia 26.04.1990r. i działa na podstawie Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnożyłach.

Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS), wykonując zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej, zobowiązany jest kierować się w swych działaniach ustaleniami i wskazówkami ze strony wójta (burmistrza lub prezydenta miasta). Cała praca wykonywana przez ośrodki pomocy społecznej sprowadza się do udzielania szeroko rozumianej pomocy społecznej, a zwłaszcza do koordynacji realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Ponadto OPS może kierować wnioski o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami. Działalność OPS wymaga współpracy z organami administracji rządowej i samorządowej, organizacjami społecznymi, związkami wyznaniowymi, stowarzyszeniami o charakterze charytatywnym, fundacjami, osobami fizycznymi a także jednostkami organizacyjnymi służby zdrowia i Zakładem Ubezpieczeń Społecznych oraz innymi instytucjami ubezpieczeniowymi.

Za działalność OPS odpowiada kierownik. Jest on upoważniony do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie wykonywania zadań zleconych i zadań własnych gminy. Jego obowiązkiem jest coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka przed Radą Gminy oraz przedstawienie potrzeb pomocy społecznej na obszarze jego działalności. Ponadto kierownik wydaje decyzje w sprawie świadczeń, nadzoruje i koordynuje pracę

podległych mu pracowników oraz placówek opieki instytucjonalnej, jak również zawiera umowy cywilno – prawne na wykonywanie usług opiekuńczych przez osoby fizyczne i organizacje społeczne, umowy z asystentem rodziny. Kierownika OPS powołuje i odwołuje wójt.

IV. 1. ZADANIA I ŚWIADCZENIA Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

W zakresie pomocy społecznej są realizowane określone zadania. Wymienione i opisane są one w Ustawie o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. Ustawa stanowi o tym, że głównym i najważniejszym zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracja ze środowiskiem. Zadanie to zakłada wsparcie i szczególną pomoc dla osób i rodzin w trudnej sytuacji życiowej, której nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć. Ustawa przedstawia również bardziej szczegółowe zadania pomocy społecznej:

1. przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń,
2. praca socjalna,
3. prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej,
4. analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej,
5. realizacja zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
6. rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Zadaniem pomocy społecznej jest gromadzenie informacji na temat zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej oraz ich późniejsza szczegółowa analiza i dokładna ocena. Jest to niezwykle istotne ponieważ w nieustannie ewoluującym świecie i społeczeństwie pojawiają się nowe problemy, którym należy przeciwdziałać. Pomoc społeczna gromadzi więc na ich temat informacje i stara się je analizować i oceniać. Wyciągnięte wnioski pozwalają na wprowadzanie nowych form pomocy. Ośrodek może realizować inne zadania powierzone mu przez właściwe organy na podstawie innych ustaw. Do tych dodatkowych zadań należy realizacja świadczeń pieniężnych na rzecz rodziny w postaci:

- przyznawania świadczeń rodzinnych i wychowawczych
- wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenia postępowania wobec dłużników alimentacyjnych,
- przyznawania dodatków mieszkaniowych i energetycznych
- pomocy materialnej o charakterze socjalnym
- reintegracji społecznej i zawodowej osób z wykluczenia społecznego- projekty unijne.

W toku postępowania w sprawie świadczeń z pomocy społecznej należy kierować się przede wszystkim dobrem jednostek, które wystąpiły z wnioskiem o przyznanie pomocy. Ważne też jest ochrona ich dóbr osobistych. W tym celu przeprowadza się wywiad środowiskowy, którego głównym zadaniem jest ustalenie sytuacji osobistej, rodzinnej, a także dochodowej i majątkowej osób i rodzin ubiegających się o wsparcie pomocy społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy społecznej w Czarnożyłach aktywnie współpracuje z różnymi instytucjami, organizacjami w tym także pozarządowymi działającymi w tym obszarze. Współpraca ta polega na działaniach interdyscyplinarnych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wspierania rodzin, osób niepełnosprawnych i innych grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

IV.2. UDZIELONE ŚWIADCZENIA – ZADANIA WŁASNE I ZLECONE GMINIE ZA ROK 2017

Tabela nr 7: Formy pomocy w 2017 roku według ustawy o pomocy społecznej.

FORMY POMOCY	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w złotych	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
0	1	2	3	4	5
RAZEM 2)	1 98	X	128261	57	171

ZASIŁKI STAŁE - OGÓLEM	2	9	89	47882	9	14
Z tego:	3					
środki własne	x		x	0	x	x
dotacja	4	x	x	47882	x	x
w tym przyznany dla osoby:	5	7	71	41408	7	7
samotnie gospodarującej						
pozostającej w rodzinie	6	2	18	6474	2	7
ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓLEM	7	17	91	29814	16	35
Z tego:	8					
środki własne	x		x	0	x	x
dotacja	9	x	x	29814	x	x
w tym przyznane z powodu (z wiersza 7):	10	14	61	20827	13	29
bezrobocia						
długotrwałej choroby	11	2	17	5527	2	4
niepełnosprawności	12	2	13	3460	2	5
Możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	13	0	0	0	0	0
Innego niż wymienione w wierszach 10-13	14	0	0	0	0	0
W tym (z wiersz 7)						
ZASIŁKI OKRESOWE KONTYNUOWANE NIEZALEŻNIE OD DOCHODU	15	0	X	0	0	0
SCHRONIENIE	16	0	0	0	0	0
POSILEK	17	53	6048	21530	25	115

w tym dla:	18	48	5607	19993	22	112
dzieci						
UBRANIE	19	0	0	0	0	0
USŁUGI OPIEKUŃCZE - OGÓLEM	20	0	0	0	0	0
w tym:	21	0	0	0	0	0
specjalistyczne						
ZASILEK CELOWY NA POKRYCIE WYDATKÓW NA ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE OSOBOM NIE MAJĄCYM DOCHODU I MOŻLIWOŚCI UZYSKANIA ŚWIADCZEŃ NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O POWSZECHNYM UBEZPIECZENIU W NFZ	22	0	0	0	0	0
W tym dla : osób bezdomnych	23	0	0	0	0	0
ZASIŁKI CELOWE NA POKRYCIE WYDATKÓW POWSTAŁYCH W WYNIKU ZDARZENIA LOSOWEGO	24	1	1	3000	1	5
ZASIŁKI CELOWE W FORMIE BILETU KREDYTOWANEGO	25	0	0	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU	26	1	1	3420	1	1
W tym osobom bezdomnym	27	0	0	0	0	0
INNE ZASIŁKI CELOWE I W	28	36	X	22615	34	104

NATURZE OGÓLEM						
w tym:	29	1	1	150	1	2
zasiłki specjalne celowe						
W tym:						
ZASIŁKI CELOWE PRYZNANE NIEZALEŻNIE OD DOCHODU	30	0	X	0	0	0
POMOC NA EKONOMICZNE USAMODZIELNIENIE - OGÓLEM	31	0	X	0	0	0
W tym:	32	0	0	0	0	0
w naturze						
zasiłki	33	0	0	0	0	0
pożyczka	34	0	0	0	0	0
PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE (prawne,psychologiczne, rodzinne)	35	x	x	x	0	0
INTERWENCJA KRYZYSOWA	36	X	X	X	0	0
PRACA SOCJALNA	37	X	X	X	43	101
ODPLATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOLECZNEJ	38	3	36	67829	3	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS w Czarnożyłach

Tabela nr 8: Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą za 2017r.

RZECZYWISTA LICZBA RODZIN I OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ ZA 2017 ROK

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIA.	LICZBA RODZIN	
		OGÓLEM	w tym:
			NA WSI
0	1	2	3
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	1 98	57	57
w tym:			
świadczenia pieniężne	2 46	44	44
świadczenia niepieniężne	3 54	26	26
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	4 0	0	0
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	5 98	57	57
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej - ogółem	6 X	43	43
w tym:			
wyłącznie w postaci pracy socjalnej	7 X	21	21
Praca socjalna prowadzona w oparciu o KONTRAKT SOCJALNY	8	LICZBA KONTRAKTÓW SOCJALNYCH	LICZBA OSÓB OBJĘTA KONTRAKTAMI SOCJALNYMI
		0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS w Czarnożyłach.

Tabela nr 9: Liczba osób i rodzin objętych pomocą materialną i pracą socjalną w latach 2015-2017

Rok	Liczba osób	Liczba rodzin
2015	213	68
2016	195	58
2017	98	57

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS w Czarnożyłach

Z przedstawionych danych wynika, że ogólna liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej na przestrzeni 2015-2017 ma tendencje spadkowe.

Tabela nr 10: Powody przyznania pomocy.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach			
		2017	2016	2015	2017	2016	2015
UBÓSTWO	1	20	19	29	43	31	73
SIEROCTWO	2	0	0	0	0	0	0
BEZDOMNOŚĆ	3	0	0	0	0	0	0
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	16	10	10	87	56	48
W TYM:	5	12	13	8	69	81	42
WIEŁODZIETNOŚĆ							
BEZROBOCIE	6	33	27	30	106	109	112
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	32	25	24	61	65	49
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	18	13	13	48	41	39
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓLEM	9	6	8	6	22	32	23
W TYM:	10	6	7	5	22	28	22
RODZINY NIEPEŁNE							

RODZINY WIELODZIETNE	11	0	1	1	0	4	4
PRZEMOC W RODZINIE	12	0	0	0	0	0	0
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	13	0	0	0	0	0	0
ALKOHOLIZM	14	5	2	2	17	13	8
NARKOMANIA	15	0	0	0	0	0	0
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	16	0	1	1	0	2	1
BRAK UMIEJĘTNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA MŁODZIEŻY OPUSZCZAJĄCEJ PLACÓWKI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZE	17	0	0	0	0	0	0
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	18	0	0	0	0	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	19	1	0	0	5	0	0
SYTUACJA KRYZYSOWA	20	0	0	0	0	0	0
KŁĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	21	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS w Czarnoźylach.

Przedstawione dane wskazują, że największą grupę osób korzystających z pomocy społecznej stanowią klienci dla których największą trudnością życiową jest bezrobocie, niepełnosprawność oraz ubóstwo. Klientami pomocy społecznej są osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych, długotrwale bezrobotne, jak również osoby nie posiadające stałego źródła dochodu, pracujące w niepełnym wymiarze czasu pracy lub dorywczo. Wzrost kosztów utrzymania, niskie dochody własne są głównymi przyczynami zgłaszania się o pomoc finansową. Osoby bezrobotne uzyskują pomoc finansową tutejszego ośrodka i są motywowane do podwyższenia, zmiany kwalifikacji zawodowych, jak również zdobywanie umiejętności poruszania się po rynku pracy w celu znalezienia zatrudnienia (projekty unijne). Kolejnym czynnikiem korzystania z pomocy społecznej jest długotrwała choroba, potrzeba ochrony macierzyństwa.

Tabela nr 11: Typy rodzin objętych pomocą społeczną.

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA RODZIN		
		2017	2016	2015
0		1		
RODZINY OGÓŁEM (wiersz 2+3+4+5+6+7)	1	57	58	68
o liczbie osób				
1	2	20	15	20
2	3	8	6	8
3	4	7	12	13
4	5	10	9	12
5	6	6	9	9
6 i więcej	7	6	7	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS w Czarnożyłach.

Przedstawione dane wskazują, że gospodarstwa 1 i 4 – osobowe są najbardziej narażone na trudności życiowe, których samodzielnie nie są w stanie pokonać, co decyduje o konieczności bycia klientami pomocy społecznej.

Tabela nr 12: Świadczenia z funduszu alimentacyjnego za rok 2017

L.p	Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego w 2017 roku	Liczba
1.	Dłużnicy alimentacyjni w gminie Czarnożyły	16
2.	Świadczenia alimentacyjne	366
3.	Osoby uprawnione do otrzymywania świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego	29
4.	Rodziny pobierające świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego	17
5.	Decyzje wydane w sprawach dotyczących świadczeń alimentacyjnych przez organ właściwy wierzyciela – gminę Czarnożyły	70

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS w Czarnożyłach.

Tabela nr 13: Świadczenia rodzinne i pielęgnacyjne za 2017 rok.

L. p.	Świadczenie	Wartość uregulowanych zobowiązań, wykazanych w bilansie na koniec roku	Realizacja świadczeń w roku bieżącym			Razem wykorzystana dotacja (kol. 3 + kol. 6)
			Liczba osób	Ilość świadczeń	Wartość wypłaconych świadczeń	
1.	zasiłek rodzinny (a+b+c+d+e+f), z tego:	0,00	X	4174	494.506,19	494.506,19
	a. zasiłek rodzinny na 1 i 2 dziecko	0,00	0	0	0,00	0,00
	b. zasiłek rodzinny na 3 dziecko	0,00	0	0	0,00	0,00
	c. zasiłek rodzinny na 4 i każde kolejne dziecko	0,00	0	0	0,00	0,00
	d. zasiłek rodzinny na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia	0		938	89110	89110
	e. zasiłek rodzinny na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia	0,00	367	2841	352.071,19	352.071,19
	f. zasiłek rodzinny na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia	0,00	79	395	53.325,00	53.325,00
2.	dodatek do zasiłku z tytułu: urodzenia dziecka	0		17	17.000	17.000
	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	0,00	31	82	32005,6	32005,6
3.	samotnego wychowywania dziecka z tego ,do którego prawo ustalono na podstawie:	0,00	0	140	27020	27020
	-art.11aust.1pky 1 ustawy	0		94	18142	18142
	-art.11aust.1pky 2 ustawy	0		46	8878	8878
	-art.11aust.1pky 3 ustawy	0		0	0	0
4.	dodatek do zasiłku z tytułu	0,00	37	139	15.220,00	15220

	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego z tego w wieku :					
	a. na dziecko do 5 roku życia	0,00	4	3	270	270
	b. na dziecko powyżej 5 roku życia	0,00	33	136	14.950,00	14.950,00
5.	dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	0,00	443	255	25473,84	25473,84
6.	dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania z tego :	0,00	114	653	45315	45315
7.	wychowanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	0,00	117	552	49635,25	49635,25
8.	zasiłek pielęgnacyjny	0,00	126	868	132804	132804
9.	świadczenie pielęgnacyjne	0,00	107	97	135729	135729
	Świadczenia opiekuńcze	0		1067	319933	319933
	Specjalny zasiłek opiekuńczy	0		102	50947,2	50947,2
10.	jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	0,00	49	35	35000	35000
	Świadczenia rodzicielskie	0		56	41185,39	41185,39
11.	Fundusz alimentacyjny	0,00	36	366	122.370,00	122.370,00
12.	Razem świadczenia (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11+12+13)	0,00	X	13 211	1 904 774,40	1 904 774,40
13.	składki na ubezpieczenie społeczne od świadczeń pielęgnacyjnych	0,00	12	51	18498,71	18498,71
14.	koszty obsługi - 3% od wypłaconych świadczeń	0,00	X	X	33966,24	33966,24
15.	Ogółem (14+15+16)	0,00	X	13 338	1 981 725,00	1981725

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS w Czarnożylach.

Tabela nr 14: Liczba świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczeń rodzinnych i wychowawczych .

	2017	2016	2015
Liczba dłużników alimentacyjnych	16	16	19
Liczba świadczeń rodzinnych	7739	7899	6872
Liczba świadczeń z funduszu alimentacyjnego	366	435	381
Liczba świadczeń wychowawczych	6067	4559	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS w Czarnożyłach.

Rozdział V. WSPIERANIE RODZIN

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r. wprowadziła do systemu pomocy społecznej funkcję asystenta rodziny. Jest to nowe rozwiązanie, w założeniu funkcja asystenta rodziny ma spełniać inną rolę niż pracownika socjalnego. Asystent ma być bliżej rodziny i jej problemów, a jego elastyczny, nienormowany czas pracy powinien być dostosowany do rytmu życia rodziny i jej realnych potrzeb. Jego rola polega na niesieniu pomocy rodzinom dysfunkcyjnym, z małoletnimi dziećmi, w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, socjalnych, w tym w prowadzeniu gospodarstwa domowego, planowaniu wydatków i innych obowiązkach rodzicielskich. Potrzeba jego zatrudnienia ustaje wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Asystent może zostać skierowany zarówno do rodzin biologicznych jak i zastępczych - spokrewnionych.

Głównym celem pracy asystenta jest podniesienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Czarnożyłach asystent rodziny zatrudniony jest od 2015 roku. Struktura rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny przedstawia się następująco:

Tabela 15: Liczba rodzin objętych opieką asystenta w latach 2015-2017.

	2017	2016	2015
Liczba rodzin objętych opieką asystenta	6	8	8
Liczba dzieci w rodzinach objętych opieką asystenta rodziny	14	19	17

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS w Czarnożyłach.

Odnotowano następujące problemy w rodzinach objętych wsparciem: bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych, nieumiejętność w gospodarowaniu środkami finansowymi, trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, bezrobocie, ubóstwo. Asystent rodziny opracował plany pracy z rodziną i podejmował działania ukierunkowane na wsparcie rodziny naturalnej.

Na terenie Gminy Czarnożyły nie są realizowane formy rodzinnej pieczy zastępczej. Nie odnotowano zdiagnozowanych potrzeb w tym zakresie.

Rozdział VI. BEZROBOCIE

Bezrobocie rejestrowane bywa definiowane w różny sposób. Najczęściej definiuje się stopę bezrobocia rejestrowanego jako stosunek liczby zarejestrowanych bezrobotnych do liczby ludności aktywnej ekonomicznie (zasobu siły roboczej danej populacji). Tak zdefiniowaną stopę bezrobocia rejestrowanego prezentujemy w gminie Czarnożyły. Dane o bezrobociu na poziomie gmin są szacowane w oparciu o stopę bezrobocia rejestrowanego dla powiatu oraz porównanie stosunku liczby bezrobotnych do ogółu ludności w wieku produkcyjnym w powiecie i gminie.

Szacunkowa stopa bezrobocia w gminie Czarnożyły to 7,4 % (7,5% kobiety, 7,4% mężczyźni).

Gmina Czarnożyły na tle województwa i kraju:

gmina Czarnożyły- 7,4%

woj. łódzkie -8,6%

Polska – 8,3%.

Tabela nr 16: Stopa bezrobocia w gminie Czarnożyły w latach 2014-2016

	2014	2015	2016
Gmina Czarnożyły	10,1%	8,9%	7,4%

Źródło: <http://www.polskawliczbach.pl/>

Z przedstawionych danych wynika, że w gminie Czarnożyły odnotowano mniej osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy w stosunku do lat ubiegłych.

Sytuacja klientów pomocy społecznej, którzy borykają się z problemem bezrobocia jest na bieżąco monitorowana przez pracowników socjalnych. Oprócz pomocy finansowej i rzeczowej osoby te mogą skorzystać również z prac społeczno - użytecznych oraz wziąć udział w szkoleniach w ramach projektów socjalnych.

Rozdział VII. PRACE SPOŁECZNIE-UŻYTECZNE

Prace społecznie- użyteczne organizowane są przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub działalnością na rzecz społeczności lokalnej. Z tej formy pomocy mogą korzystać osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku, a jednocześnie korzystające z pomocy społecznej albo uczestniczące w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielniania. Wykonanie prac społecznie użytecznych odbywa się na podstawie porozumienia zawartego między starostą a gminą, na rzecz której prace społecznie użyteczne będą wykonywane. Powiatowy Urząd Pracy refunduje gminie do 60 % minimalnej kwoty świadczenia przysługującego bezrobotnym, ze środków Funduszu Pracy. Osoby skierowane na prace społecznie- użyteczne pracują w wymiarze 10 godzin tygodniowo.

W 2017 roku Gminny Ośrodek Pomocy społecznej w Czarnożyłach skierował na prace społecznie użyteczne 9 osób.

Tabela nr 17: Osoby zatrudnione w ramach prac społecznie -użytecznych z terenu gminy Czarnożyły w latach 2015-2017.

	2015	2016	2017
Liczba osób zatrudnionych na pracach społecznie użytecznych	11	13	9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS w Czarnożyłach.

Rozdział VIII. UZALEŻNIENIA

Na terenie gminy Czarnożyły dział Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Poniższa tabela przedstawia działania podejmowane przez Gminną Komisję Problemów Alkoholowych.

Tabela nr 18: Podejmowane działania przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Czarnożyły.

Działania	2015	2016	2017
Liczba nowych osób zgłoszonych przez Komisję	7	6	12
Liczba skierowań na badania przez biegłych w przedmiocie uzależnienia	3	3	2
Liczba wniosków do sądu na przymusowe leczenie	3	-	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GKRPA w Czarnożylach.

Rozdział IX. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Problemami osób niepełnosprawnych na terenie gminy Czarnożyły zajmują się następujące jednostki: Gminny Ośrodek Pomocy społecznej w Czarnożyłach, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnych. Diagnozę niepełnosprawności przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 19: Wsparcie osób niepełnosprawnych na terenie Gminy Czarnożyły.

Diagnoza niepełnosprawności	2017	2016	2015
Liczba osób umieszczonych w DPS	3	5	7
Liczba osób umieszczonych w ŚDS	7	7	9
Liczba osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne	9	10	10
Liczba rodzin, którym przyznano pomoc społeczną z powodu niepełnosprawności	26	27	26

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS w Czarnożyłach.

Rozdział X. OSOBY STARSZE

Na terenie gminy Czarnożyły obserwujemy zjawisko starzenia się społeczeństwa.

Tabela 20: Dane demograficzne dot. osób starszych na terenie Gminy Czarnożyły.

Wiek	2015	2016	2017
60-70 lat	565	584	590
Powyżej 70 lat	469	461	472

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Czarnożyłach.

Ludzie starsi nie zajmujący się pracą zawodową chętnie rozwijają swoje zainteresowania turystyczne, edukacyjne, kulturalne. Na terenie sąsiedniej gminy Wieluń ludzie starsi z terenu

gminy Czarnożyły uczestniczą w spotkaniach Uniwersytetu Trzeciego Wieku i Związku Emerytów i Rencistów.

Gmina Czarnożyły dla osób starszych ma do zaproponowania udział w Stowarzyszeniu Aktywni Razem, Kołach Gospodyń Wiejskich, z czego aktywnie korzystają.

Rozdział XI. PRZEMOC W RODZINIE

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnożyłach, zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie realizuje zadania ustawy. Na podstawie ww. przepisów w gminie Czarnożyły funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny jest elementem tworzonego przez gminę systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i realizuje działania określone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Członkowie Zespołu odpowiadają za realizację procedury „Niebieskie Karty”.

Tabela nr 21: Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”.

Lp.	2015	2016	2017
Liczba prowadzonych postępowań w ramach procedury „Niebieskie Karty”	10	3	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS w Czarnożyłach.

Z powyższych danych wynika, że liczba prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” z roku na rok maleje. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie przynosi rezultaty.

Rozdział XII. ANALIZA PORÓWNAWCZA

Analiza porównawcza tworzona jest dla potrzeb formułowania ostatecznych wyników diagnozy, której podstawą tworzenia dodatkowo jest raport o stanie i analiza SWOT.

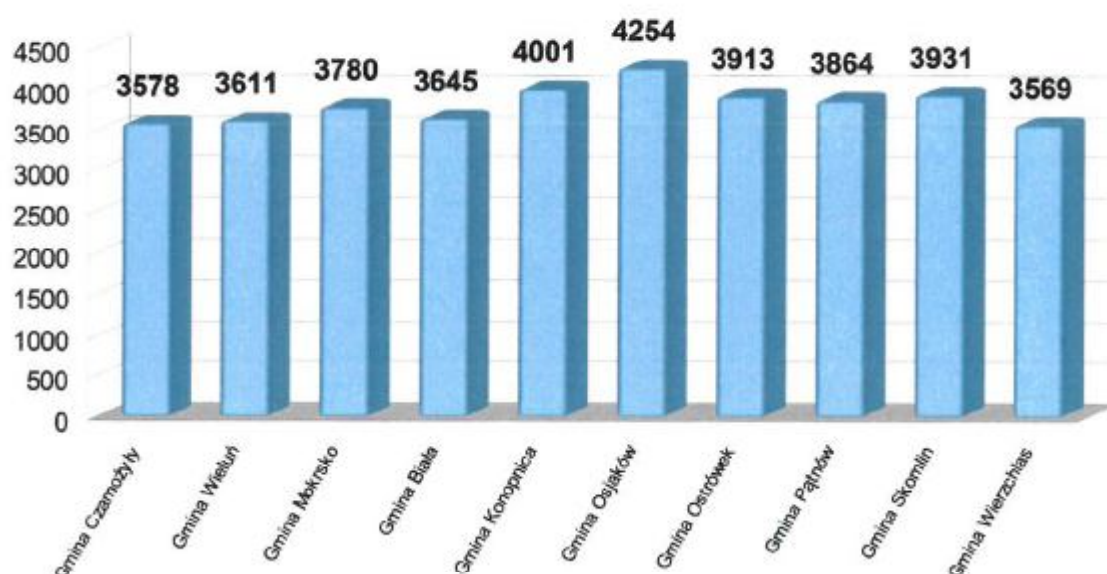
Analizie porównawczej poddano statystyczne ujęcia elementów bezpośrednio mających wpływ na politykę społeczną m. in. dochód budżetu, struktura bezrobocia, dochody własne, wydatki rodzajowe, przyrost naturalny, itd. Poszczególne dane statystyczne opracowano w oparciu o dostępne materiały wydawane przez Główny Urząd Statystyczny, Wojewódzki Urząd Statystyczny, Ministerstwa poszczególnych resortów oraz Centrum Badań Strategicznych w Warszawie.

Wybrane dane statystyczne dotyczące Gminy Czarnożyły porównano do gmin najbliższego otoczenia, oraz do średnich danych województwa łódzkiego. Na umieszczenie Gminy Czarnożyły we „wspólnym koszyku” z innymi podobnymi gminami zdecydowała min.: ilość mieszkańców, dochód budżetu na 1 mieszkańca, forma samorządu (miasto-gmina, gmina, miasto, miasto na prawach powiatu) oraz odległość miasta od aglomeracji miejskiej.

W ten sposób dokonana analiza porównawcza pozwala określić wartości statystyczne korzystne w kreowaniu polityki społecznej (na dobrym poziomie) i te niekorzystne na tle innych gmin powiatu i województwa.

XII.1. FINANSE PUBLICZNE – na podstawie danych z Urzędu Statystycznego w Łodzi z 2016 roku.

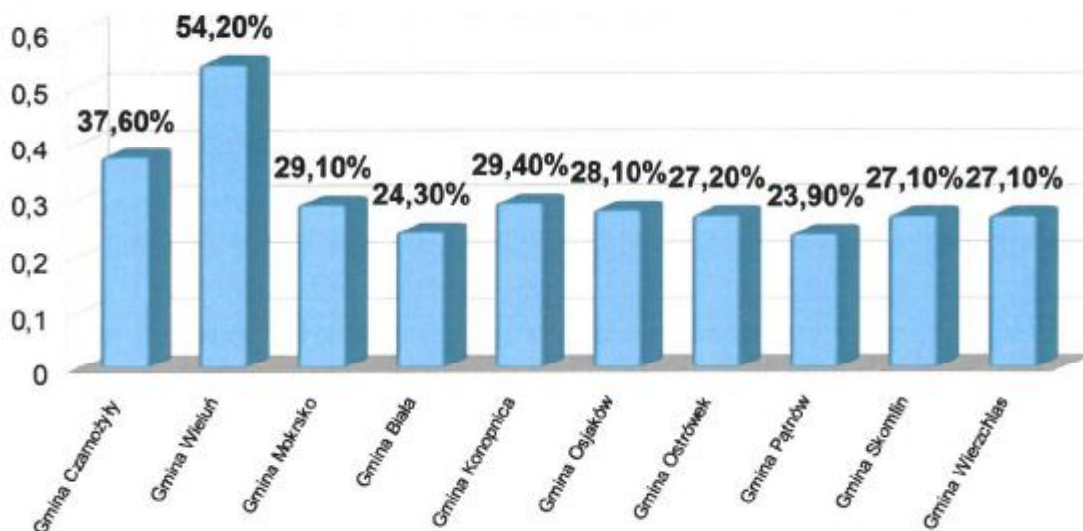
Wykres nr 1: Dochody budżetów gmin ogółem w złotych na 1 mieszkańca

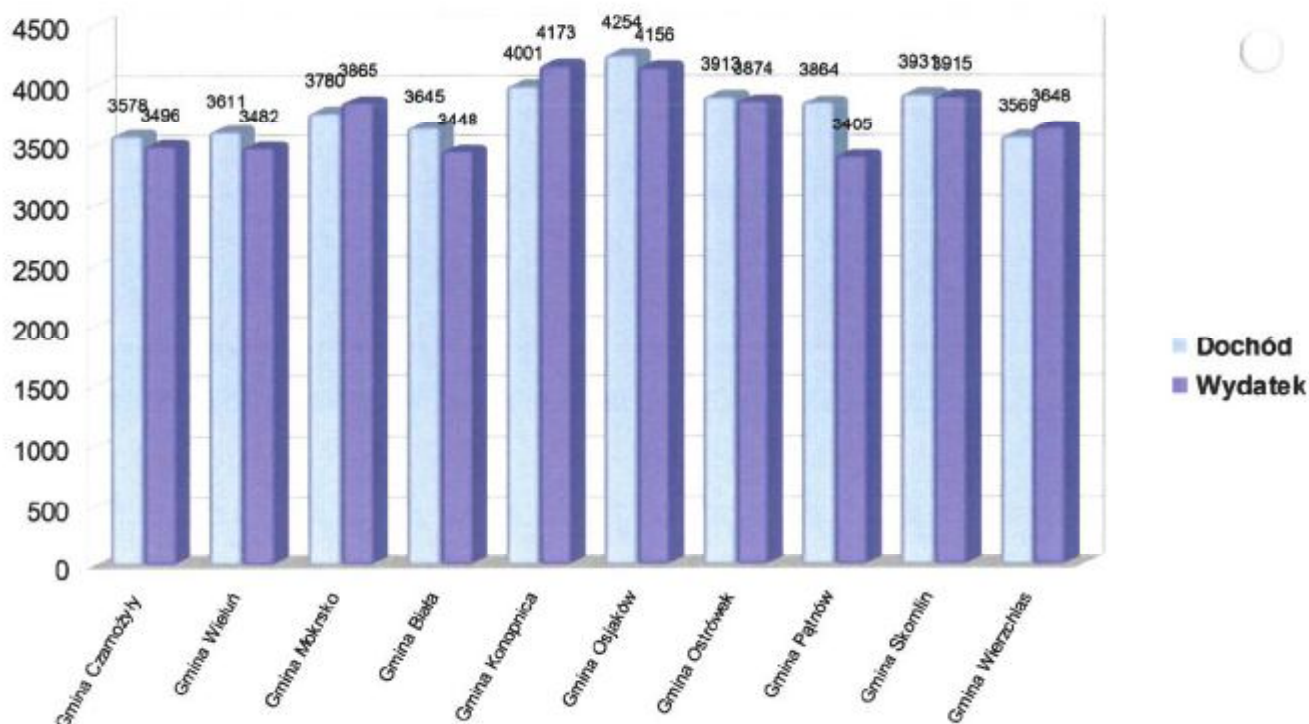
Na podstawie w/w wykresu wynika, że gmina Czarnożyły jest na 9 miejscu wśród innych gmin powiatu wieluńskiego w kwestii dochodów budżetów gmin ogółem w złotych na 1 mieszkańca.

Wykres nr.2: Dochody własne budżetów gmin na 1 mieszkańca-% udział w dochodach ogółem budżetu

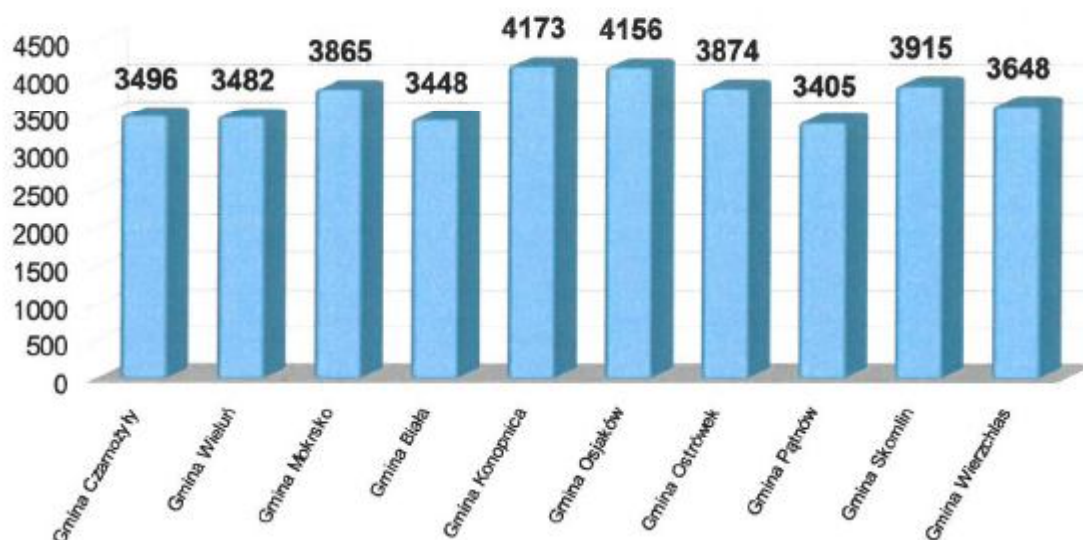

Gmina Czarnożyły wśród dochodów własnych budżetów gmin na 1 mieszkańca - % udział w dochodach ogółem budżetu prezentuje się na drugim miejscu.

Wykres nr 3: Dochody w stosunku do wydatków budżetu gmin ogółem na 1 mieszkańca

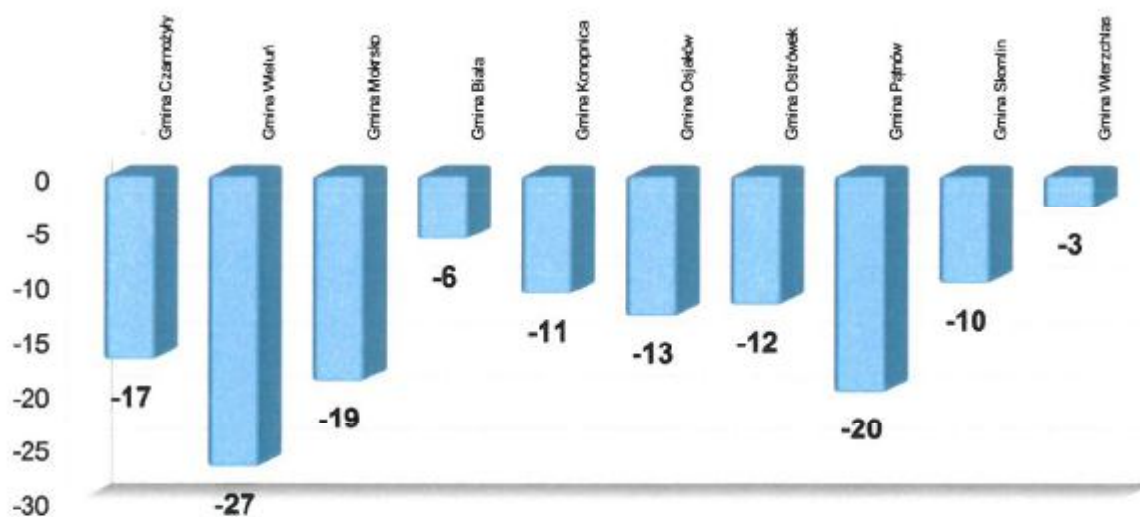

Wykres nr 4: Wydatki budżetów gmin ogółem w złotych na 1 mieszkańca

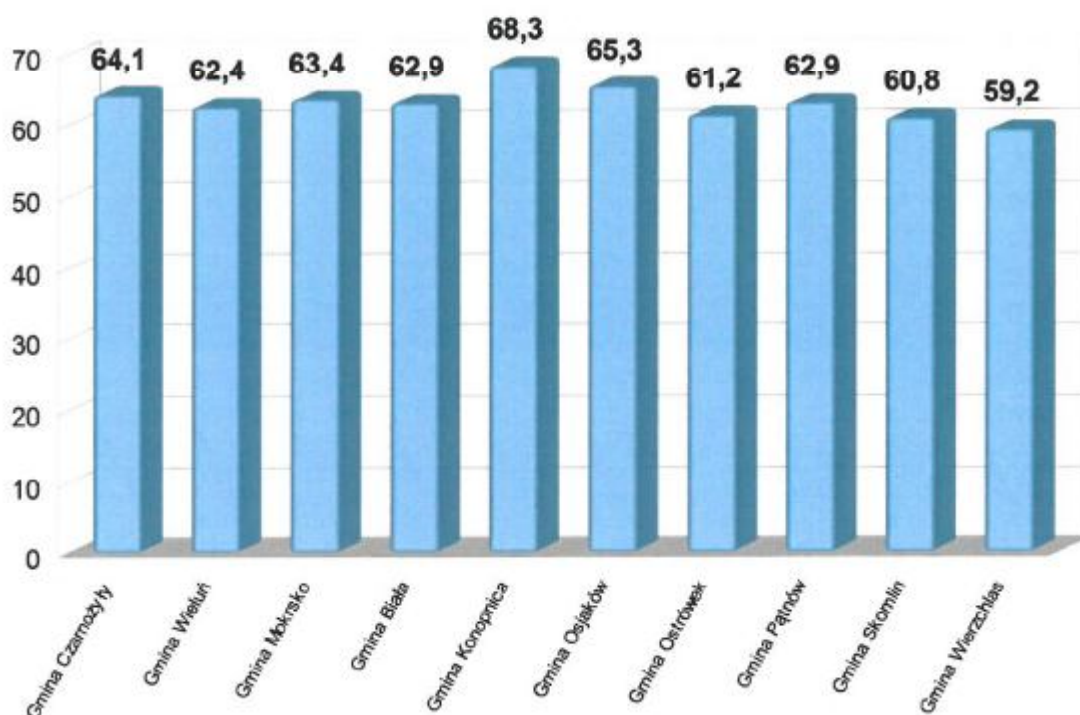
XII.2. SPOŁECZNOŚĆ – na podstawie danych z Urzędu Statystycznego w Łodzi z 2016 roku

Wykres nr 5: Przyrost naturalny

Gmina Czarnyżyły zajmuje 7 miejsce w rankingu gmin dotyczących przyrostu naturalnego.

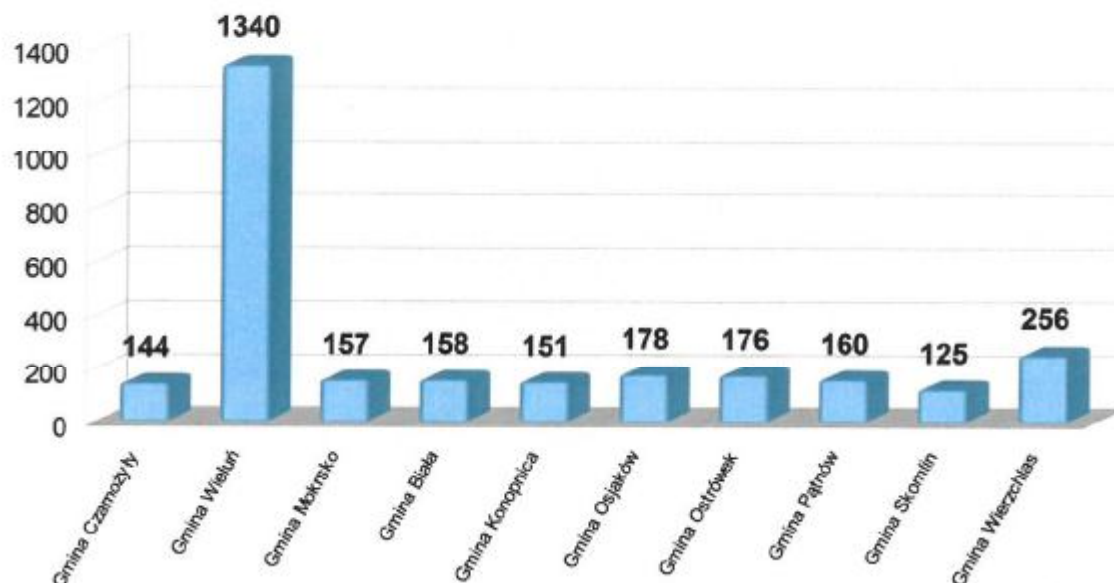
Wykres nr 6: Liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Na podstawie w/w wykresu wynika, że gmina Czarnożyły jest na 3 miejscu wśród innych gmin powiatu wieluńskiego w zakresie: liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym.

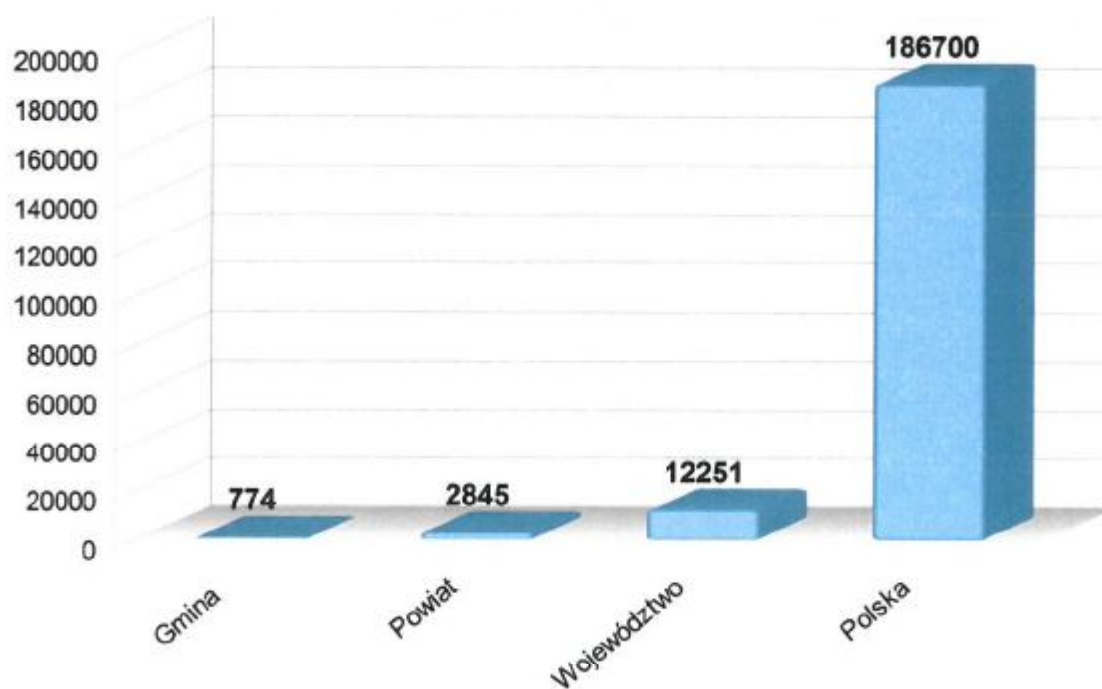

Wykres nr 7: Bezrobocie- liczba mieszkańców zarejestrowanych

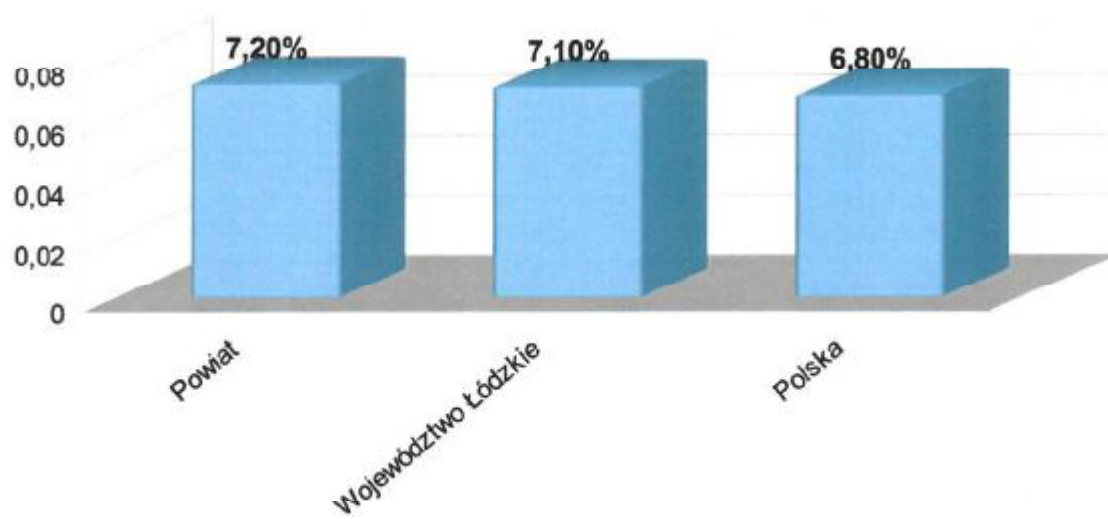

Z wyżej wymienionych danych wynika, że gmina Czarnyżyły wśród liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Wieluniu zajmuje 9 miejsce, co świadczy o niskiej liczbie osób zarejestrowanych jako bezrobotni.

Wykres nr 8: Zakres bezrobocia

Wykres nr 9: Zakres bezrobocia w procentach na koniec września 2017

Rozdział XIII. ANALIZA SWOT

Podczas przeprowadzonych spotkań wśród pracowników GOPS i pracowników Urzędu Gminy pracowano nad analizą zasobów wewnętrznych i analizą otoczenia zewnętrznego pod kątem szans i zagrożeń. Przeprowadzono tzw. analizę SWOT, która stała się podstawą do zidentyfikowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych.

Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed polityką społeczną gminy. SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

- „**mocnych stron**” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony polityki społecznej i które należy wykorzystać sprzyjając będą jej wzmocnieniu (utrzymać je jako mocne, i na których należy oprzeć jej przyszły rozwój);
- „**słabych stron**” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony polityki społecznej, i które niewyeliminowane będą ją osłabiać (ich oddziaływanie należy minimalizować);
- „**szans**” - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminnej, ale które mogą być traktowane jako szanse, i przy odpowiednio podjętych działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwiązywaniu problemów społecznych;
- „**zagrożeń**” - uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale które mogą stanowić zagrożenie dla rozwiązywania problemów społecznych.

Podczas spotkań przedstawiciele instytucji, którzy brali udział w tworzeniu strategii ich uczestnicy zostali poproszeni o wskazywanie najważniejszych czynników i uszeregowanie ich wg. obszarów analizy.

Wyniki rozmów i wspólnego planowania były podstawą do przeprowadzenia analizy SWOT. Analiza dotyczy sytuacji, w jakiej obecnie znajduje się pomoc społeczna gminy, pozwala sformułować koncepcje rozwoju poszczególnych jej elementów sprzyjających rozwiązywaniu problemów społecznych. Przedstawiona poniżej analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń jest syntezą poszczególnych obszarów polityki społecznej. Zbiór informacji o mocnych i słabych stronach polityki społecznej i stojących przed nią szansach i zagrożeniach jest uzgodnioną wypadkową wiedzy o stanie i potrzebach problematyki społecznej gminy ułożonych przekrojowo. Analiza SWOT jest kontynuacją i podsumowaniem diagnozy stanu i w niej znajduje uzasadnienie większość rozstrzygnięć.

MOCNE STRONY Gminy Czarnożyły

1. Wykształcona i stale podnosząca swoje kompetencje kadra
2. Ośrodek szkolno - wychowawczy w Gromadnicach
3. Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
4. Regularne dyżury pedagoga szkolnego
5. Kompleks boisk sportowych ORLIK
6. Sfinansowanie zajęć pozalekcyjnych z gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
7. Dobrze rozwinięta sieć szkół podstawowych i przedszkoli
8. Siłownie napowietrzne
9. Samodzielny Zakład Opieki Zdrowotnej w Czarnożyłach
10. Gminny Ośrodek Kultury
11. 2 Zespoły i kapele ludowe
12. Dogodna lokalizacja
13. Dobrze rozwinięta infrastruktura
14. Zmniejszająca się stopa bezrobocia
15. Dobrze zdiagnozowane problemy społeczności lokalnej
16. Dobra współpraca między jednostkami sfery pomocy społecznej, oświaty, policji, urzędu pracy, służby zdrowia
17. Wdrażanie programów ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów mieszkańców gminy Czarnożyły
18. Ogólnie dostępna oferta pomocy i różnorodność form wsparcia w zakresie bezrobocia, uzależnień, przeciwdziałania przemocy w rodzinie i innych problemów dotyczących mieszkańców
19. Otwartość ośrodka pomocy społecznej i samorządu gminnego na współpracę ze środowiskiem lokalnym.
20. Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin

SŁABE STRONY Gminy Czarnożyły

- 1.Brak usług gastronomicznych
- 2.Brak Środowiskowego Domu Samopomocy
- 3.Brak grup wsparcia
- 4.Brak Klubu Seniora
- 5.Brak Opieki Żłobkowej
- 6.Upadający przemysł lokalny (np. gorzelnia,młyn)
- 7.Brak dostatecznej ilości mieszkań chronionych i socjalnych
- 8.Mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej
- 9.Brak nawyków korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego.

SZANSE dla Gminy Czarnożyły

1. Możliwość rozwoju i wsparcia osób niepełnosprawnych w ośrodku szkolno-wychowawczym
- 2.Możliwość efektywnego rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez funkcjonowanie Gminnej komisji ds. Alkoholowych
- 3.Współpraca z fundacjami o charakterze ponadregionalnym
- 4.Możliwość aktywnego rozwoju dzieci poprzez kompleks boisk, place zabaw
- 5.Perspektywa realizacji projektów unijnych
- 7.Możliwość poprawy warunków bytowych poprzez realizację programu 500 plus oraz zmniejszenie struktury bezrobocia.
- 8.Wzrost jakości usług świadczonych przez podmioty realizujące zadania pomocy społecznej
- 9.Zmiana mentalności społecznej w kwestii przestrzegania rodzin dysfunkcyjnych
- 10.Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę
- 11.Utrzymanie stanowiska pracy asystenta rodziny
- 12.Funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych
- 14.Prospołeczna polityka państwa
- 15.Rozwijający się wachlarz instrumentów prawnych w zakresie pomocy społecznej.

ZAGROŻENIA dla gminy Czarnożyły

1. Alienacja społeczna
2. Preferowanie konsumpcyjnego stylu życia
3. Ujemny przyrost naturalny
4. Brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne
6. Migracja osób młodych i wykształconych do większych jednostek administracyjnych lub za granicę
7. Pogarszający się stan zdrowia społeczeństwa – wzrost liczby osób z orzeczeniem o niepełnosprawności
8. Niestabilny system prawny w zakresie wspierania rodziny i pomocy społecznej
9. Rosnąca ilość rodzin wieloprotblemowych
10. Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko tzw. „dziedziczenia biedy”.

Rozdział XIV. ADRESACI STRATEGII

Nadrzędnym zadaniem władz gminy Czarnożyły jest zapewnienie wysokiego poziomu życia swoim mieszkańcom poprzez tworzenie warunków do rozwoju we wszystkich dziedzinach życia. Zakres zadań związanych ze sferą społeczną oddziałującą na standard życia mieszkańców jest bardzo szeroki. Wizja rozwoju gminy zostanie zrealizowana poprzez działania z zakresu pomocy społecznej, sportu, rekreacji, turystyki i opieki zdrowotnej. Zgodnie z powyższym założeniem adresatami strategii są mieszkańcy gminy Czarnożyły, którzy wymagają pomocy w odzyskaniu sił, wiary w siebie i zdolności do samodzielnego funkcjonowania w środowisku lokalnym.

Rozdział XV. MISJA I PRIORYTETY STRATEGII

M I S J A

POLITYKA SPOŁECZNA GMINY CZARNOŻYŁY REALIZOWANA W SPOSÓB PROFESJONALNY. WYZNACZA WYSOKIE STANDARDY I OSIĄGA ZADOWALAJĄCE REZULTATY POPRZEZ WZOROWE ŚWIADCZENIE ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ. PRIORYTETEM JEST JEDNOSTKA LUDZKA ORAZ WŁAŚCIWE FUNKCJONOWANIE RODZIN Z TERENU GMINY CZARNOŻYŁY Z UWZGLĘDNIENIEM I POSZANOWANIEM WSZELKICH PRAW CZŁOWIEKA.

XV.1. PRIORYTETY

EDUKACJA

Priorytetem tego obszaru jest spotęgowanie działań profilaktycznych w ramach oświaty.

Działania te należy wspierać szerzeniem wczesnej profilaktyki w placówkach oświatowych oraz dbałością o rozwój i podnoszenie kwalifikacji zawodowych wśród kadry pedagogicznej.

FINANSE

Priorytetem tego obszaru są starania o pozyskanie wszelkich możliwych środków, w tym ze źródeł pozabudżetowych, na świadczenia pomocy społecznej.

Działania te należy realizować poprzez udział we wszystkich dostępnych programach i projektach unijnych oraz poprzez współpracę z podmiotami prywatnymi w zakresie pomocy społecznej.

INFRASTRUKTURA

Priorytetem tego obszaru staje się system pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym.

Działania powinny być ukierunkowane na modernizację pomieszczeń w celu utworzenia klubu seniora, dziennego domu seniora.

PROBLEMY SPOLECZNE

Priorytetem jest skuteczne wspieranie rodziny w celu aktywizacji społeczno - zawodowej przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, dążenie oraz zahamowanie procesu marginalizacji najuboższych warstw społecznych.

Działania powinny być realizowane przy wsparciu dla rodzin problemowych oraz poprzez prowadzenie profilaktyki dla kręgu osób narażonych na możliwość uzależnień. Działania powinny być też skierowane na aktywizację osób korzystających z usług pomocy społecznej na ich dążenie do ponownego usamodzielnienia się.

SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA

Priorytetem w tym obszarze jest monitorowanie społeczności lokalnej oraz możliwe szybka reakcja na pojawiające się problemy, która umożliwi przeciwdziałanie jej rozwojowi.

Działania powinny mieć na celu zapewnienie harmonijnej egzystencji społeczności lokalnej, a także rozwój współpracy między gminami.

CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA

Cele wraz z kierunkami działania zostały podzielone na obszary strategiczne, które wytyczają kierunki prac na najbliższe lata.

Działalność polityki społecznej w gminie Czarnożyły koncentrować będzie się na pięciu obszarach:

- **EDUKACJI,**
- **FINANSACH,**
- **INFRASTRUKTURZE,**
- **PROBLEMACH SPOŁECZNYCH,**
- **SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ**

Tablica celów w poszczególnych obszarach uporządkowuje zidentyfikowane zagadnienia.

PRIORYTETY - cele, bez których dalszy rozwój konkretnego obszaru nie byłby możliwy.

CELE PIERWSZORZĘDNE - to cele, których realizacja przyspieszy rozwój danego obszaru.

Kierunki działania zmierzające do realizacji poszczególnych celów strategiczny przedstawiono w tabelach:

EDUKACJA

PRIORYTETY				
PODNOSZENIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH		WZMOCNIENIE DZIAŁALNOŚCI EDUKACYJNEJ I PROFILAKTYCZNEJ POPRZEZ REALIZACJĘ DZIAŁAŃ EDUKACYJNYCH, PROFILAKTYCZNYCH		
SZKOLENIA SPECJALISTYCZNE Z ZAKREU M.IN. PRZEMOCY W RODZINIE	DOSTĘP DO INFORMACJI Z POMOCY SPOŁECZNEJ	WARSZTATY DLA KADRY PEDAGOGICZNEJ I RODZICÓW	PORADNICTWO PSYCHOLOGICZNE Z ZAKRESU BEZPIECZEŃSTWA	FINANSOWANIE ZAJĘĆ POZALEKCYJNYCH Z INNYCH PROGRAMÓW NP.PROFILAKTYKI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

CELE PIERWSZORZĘDNE					
PEŁNA EDUKACJA SPOŁECZNA Z ZAKRESU ZAGROŻEŃ			WSPARCIE DLA OSÓB AKTYWNIIE POSZUKUJĄCYCH PRACY		
ROZSZERZANIE INFORMACJI I DOTYCZĄCYCH ZAGROŻEŃ	ROZBUDOWANIE STRONY INTERNETOWEJ DOTYCZĄCEJ ZAGROŻEŃ	PROFILAKTYKA ZDROWOTNA	WSPÓŁPRACA Z PUP	WSPARCIE BEZROBOTNYCH W CELU SAMOZATRUDNIENIA	WSPÓŁPRACA ZE SPECJALISTAMI M.IN. DORADCĄ ZAWODOWYM

FINANSE

PRIORYTETY					
POZYSKIWANIE ŚRODKÓW NA POMOC SPOŁECZNĄ			WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI		
WŁAŚCIWE PLANOWANIE BUDŻETU	PROJEKTY UNIJNE ROZWIĄZUJĄCE PROBLEMY SPOŁECZNE	WSPÓŁPRACA Z FUNDACJAMI W CELU REALIZACJI PROJEKTÓW UNIJNYCH	WSPÓŁPRACA Z KONKRETNymi FUNDACJAMI	ORGANIZOWANIE MIEJSC PRACY DLA OSÓB ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM	
CELE PIERWSZORZĘDNE					
WSPARCIE DLA IMPREZ KULTURALNO – OŚWIATOWYCH ZAPOBIEGAJĄCE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU			WSPARCIE FINANSOWE DLA RODZIN/ ORGANIZOWANIE NARZĘDZI DO POZYSKIWANIA ŚRODKÓW FINANSOWYCH TYPU STAŻE.		
COROCZNY PLAN WYJAZDU DLA DZIECI W WIEKU SZKOLNYM	POZYSKIWANIE ŚRODKÓW NA SPOTKANIA KULTURALNO - OŚWIATOWE	FINANSOWANIE KOLONII DLA RODZIN NAJUBOŻSZYCH	RODZINY WIEDZIETNE	RODZINY NIEPEŁNE	RODZINY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY SPOŁECZNEJ

INFRASTRUKTURA

PRIORYTETY					
SYSTEM POMOCY OSOBOM STARSZYM			SYSTEM POMOCY OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM		
ZWIEKSZENIE DOSTĘPNOŚCI DO DZIENNYCH PLACÓWEK WSPARCIA, KLUBÓW, GRUP WSPARCIA	WSPARCIE RODZINY W ZAPEWNIENIU OPIEKI NAD OSOBAMI STARSZYMI	LIKWIDACJA BARIER KOMUNIKACYJNYCH I ARCHITEKTONICZNYCH	PORADY PSYCHOLOGICZNO - PRAWNE	ZAPEWNIENIE WYKWALIFIKOWANEJ KADRY- DOSTĘP DO ASYSTENTA RODZINY I OPIEKUNEK ŚRODOWISKOWYCH	
CELE PIERWSZORZĘDNE					
WŁĄCZENIE STARSZYCH OSÓB W RAMY OPIEKI ŚDS			RÓŻNE FORMY OPIEKI NAD OSOBAMI NIEPEŁNOSPRAWNYMI		
ORGANIZACJA DZIENNEJ OPIEKI DLA OSÓB WYMAGAJĄCYCH WSPARCIA	SPOTKANIA INTEGRACYJNE	TRENINGI WARSZTATY TURYSTYKA	UDZIAŁ I ROZWÓJ W OŚRODKU SZKOLNO-WYCHOWAWCZYM	UCZESTNICTWO W ŚDS	ORGANIZACJA DZIENNEJ OPIEKI DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

PROBLEMY SPOŁECZNE

PRIORYTETY					
SKUTECZNE WSPIERANIE RODZINY PRZEŻYWAJĄCEJ TRUDNOŚCI OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZE			DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO MINIMALIZOWANIA WYSTĘPOWANIA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ I JEJ SKUTKÓW		
WSPIERANIE RODZIN Z DZIEĆMI W PRAWIDŁOWYM FUNKCJONOWANIU W ŚRODOWISKU -SYSTEMATYCZNA PRACA SOCJALNA Z RODZINĄ -WSPARCIE FINANSOWE DLA RODZIN ŻYJĄCYCH W NIEDOSTATKU	REALIZACJA PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W GMINIE CZARNOŻYŁY ORAZ OPRACOWANIE NOWEGO PROGRAMU	WZROST ŚWIADOMOŚCI MIESZKAŃCÓW W ZAKRESIE SPOŁECZNIE POŻĄDANEGO MODELU RODZINY	PROGRAMY PROFILAKTYCZNE	DOSTĘP DO INFORMACJI O DZIAŁAJĄCYCH GRUPACH WSPARCIA	

CELE PIERWSZORZĘDNE				
WIELOPLASZCZYZNOWE WSPARCIE RODZINY W WYPEŁNIENIU SWOICH FUNKCJI				
KSZTAŁTOWANIE PRAWIDŁOWYCH WZORÓW FUNKCJONOWANIA RODZINY	TWORZENIE NOWYCH FORM POMOCY RODZINIE	AKTYWIZOWANIE SPOŁECZNOŚCI DO HARMONIJNEJ WSPÓŁPRACY NA RZECZ RODZINY	POMOC DZIECIOM Z RODZIN ZAGROŻONYCH POZBAWIENIEM LUB OGRANICZENIEM WŁADZY RODZICIELSKIEJ POPRZEZ WPROWADZENIE PRACY ASYSTENTA RODZINY	ORGANIZACJA CZASU WOLNEGO DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA

PRIORYTETY				
WSPARCIE DLA ISTNIEJĄCYCH I TWORZENIE NOWYCH GRUP WSPARCIA		POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA POPRZEZ WSPÓŁPRACĘ MIĘDZYGMINNĄ		
OPIEKA SPECJALISTÓW DLA GRUP WSPARCIA	STWORZENIE SYSTEMU MOTYWACJI DLA CZŁONKÓW GRUPY	WSPÓŁPRACA STRAŻY POŻARNEJ Z INNYMI GMINAMI	NADZÓR NAD OBSZARAMI ZAGROŻONYMI	SPRAWNIE DZIAŁAJĄCY SYSTEM MONITORINGU OBIEKTÓW I PRZESTRZENI PUBLICZNYCH O SZCZEGÓLNIE WYSOKIM STOPNIU REALNEGO ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO.
CELE PIERWSZORZĘDNE				
REALIZACJA DZIAŁAŃ EDUKACYJNYCH, PROFILAKTYCZNYCH, PREWENCYJNYCH ZMIERZAJĄCYCH DO OGRANICZENIA ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO				
POGADANKI, SZKOLENIA, KURSY		Monitorowanie sieci punktów sprzedaży alkoholu, w tym przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim	ASYSTA POLICJI W POMOCY SPOŁECZNEJ	WSPÓŁPRACA PODMIOTÓW REALIZUJĄCYCH DZIAŁANIA NA RZECZ BEZPIECZEŃSTWA MIESZKAŃCÓW GMINY CZARNOŻYŁY.

Rozdział XVI. PROGRAMY OPERACYJNE POLITYKI SPOŁECZNEJ

Programy Operacyjne Polityki Społecznej zostały utworzone na podstawie strategii, w głównych jej priorytetach, tj.:

PRIORYTET 1 – DZIECI I MŁODZIEŻ,

PRIORYTET 2 – SENIORZY,

PRIORYTET 3 – NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ,

PRIORYTET 4 – UBÓSTWO,

PRIORYTET 5 – BEZDOMNOŚĆ,

PRIORYTET 6 – BEZRADNOŚĆ,

PRIORYTET 7 – UZALEŻNIENIA ALKOHOLIZM

PRIORYTET 8 – NARKOMANIA

W poszczególnych priorytetach zidentyfikowano działania (nazwy programów) przypisanych do poszczególnych obszarów polityki społecznej przyjętej strategii, takich jak: edukacja, finanse, infrastruktura, problemy społeczne, społeczność lokalna. Poszczególnym programom przypisano realizatora, którym jest bezpośrednio określona jednostka budżetowa Gminy Czarnożyły, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej lub organizacja pozarządowa. Tak zidentyfikowane programy stają się podstawą do planowania poszczególnych zadań (inwestycji) polityki społecznej Gminy .

PRIORYTET 1 – DZIECI I MŁODZIEŻ

INTERWENCJA

ZAKRES PROGRAMU	OBSZAR POLITYKI SPOŁECZNEJ	Termin - lata	REALIZATOR
Prowadzenie działań zmierzających do utrzymania dzieci w rodzinie biologicznej poprzez współpracę rodzin z asystentem rodziny	Problemy społeczne	2018-2028	Jednostka budżetowa
Realizacja i kontynuacja Programu dożywiania dzieci z rodzin najuboższych w szkołach	Problemy społeczne	2018-2028	Organizacje pozarządowe

			Jednostka budżetowa
Prewencja w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dziecka w rodzinie naturalnej. Zapewnienie odpowiedniej opieki w postaci Pieczy Zastępczej, rodziny zastępczej lub adopcyjnej w sytuacjach kryzysowych. Zapewnienie opieki psychologicznej na czas do momentu powrotu dziecka do rodziny naturalnej	Problemy społeczne	2018-2028	Jednostka budżetowa

ASEKURACJA

ZAKRES PROGRAMU	OBSZAR POLITYKI SPOŁECZNEJ	termin-lata	REALIZATOR
Rozwój dotychczasowych świetlic szkolnych. Zapewnienie w nich opieki dzieciom, które spędzają w nich swój czas wolny Utworzenie w razie potrzeb świetlic socjalnych	Infrastruktura	2018-2028	Organizacje pozarządowe jednostka budżetowa
Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Czarnożyły	Edukacja	2018-2028	Jednostka budżetowa
Współpraca z Kościołem w celu organizacji i aktywizacji dzieci i młodzieży do tworzenia parafialnych grup młodzieżowych	Społeczność lokalna	2018-2028	Organizacje pozarządowe
Zwalczanie procesów dezintegrujących naturalny model rodziny	Problemy społeczne	2018-2028	Organizacje pozarządowe
Wsparcie dla rodzin zagrożonych zatraceniem właściwych norm moralnych.	Problemy społeczne/ społeczność lokalna	2018-2028	Jednostka budżetowa

KOMPENSACJA

ZAKRES PROGRAMU	OBSZAR POLITYKI SPOŁECZNEJ	termin-lata	REALIZATOR
Prowadzenie regularnego poradnictwa dla rodzin naturalnych i zastępczych	Edukacja	2018-2028	Organizacje pozarządowe / GOPS
Programy uzupełniające braki wychowawcze dla dzieci z rodzin patologicznych	Edukacja	2018-2028	Organizacje pozarządowe
Zapewnienie całkowitej opieki dla dzieci, które zostały z różnych przyczyn pozbawione opieki rodzicielskiej, aż do momentu powrotu do rodziny o ile jest on możliwy	Problemy społeczne	2018-2028	Jednostka budżetowa
Aktywne działania na rzecz rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze	Edukacja	2018-2028	Jednostka budżetowa

INTEGRACJA

ZAKRES PROGRAMU	OBSZAR POLITYKI SPOŁECZNEJ	termin-lata	REALIZATOR
Nawiązanie współpracy pomiędzy różnymi organizacjami zajmującymi się problemami dotyczącymi dzieci i młodzieży	Edukacja	2018-2028	Organizacje pozarządowe

PRIORYTET 2 – SENIORZY

INTERWENCJA

ZAKRES PROGRAMU	OBSZAR POLITYKI SPOŁECZNEJ	Termin- lata	REALIZATOR
Pomoc socjalna dla seniorów, chorych i samotnie żyjących	Społeczność lokalna	2018-2028	Organizacje pozarządowe/JST

KOMPENSACJA

ZAKRES PROGRAMU	OBSZAR POLITYKI SPOŁECZNEJ	termin-lata	REALIZATOR
Zapewnienie pomocy osobom starszym, zwłaszcza tym wymagającym opieki w formie dziennego pobytu w placówkach	Infrastruktura	2018-2028	Jednostka budżetowa
Współpraca z ŚDS w celu aktywizacji osób starszych	Infrastruktura / społeczność lokalna	2018-2028	Jednostka budżetowa / organizacje pozarządowe

INTEGRACJA

ZAKRES PROGRAMU	OBSZAR POLITYKI SPOŁECZNEJ	termin-lata	REALIZATOR
Utrzymywanie sprawności intelektualnej i fizycznej osób starszych poprzez różnego rodzaju warsztaty integracyjno - aktywizujące	Społeczność lokalna	2018-2028	Organizacje pozarządowe

PRIORYTET 3 – NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

INTEGRACJA

ZAKRES PROGRAMU	OBSZAR POLITYKI SPOŁECZNEJ	termin-lata	REALIZATOR
Niwelowanie barier w komunikowaniu się u osób niepełnosprawnych – warsztaty z komunikacji interpersonalnej, z zaradności życiowej i społecznej prowadzone w ŚDS	Edukacja	2018-2028	Organizacje pozarządowe
Doradztwo zawodowe i prawne związane z codziennym życiem społecznym	Edukacja	2018-2028	Organizacje pozarządowe
Aktywizacja osób niepełnosprawnych za pomocą imprez kulturalno – sportowych	Społeczność lokalna	2018-2028	Organizacje pozarządowe
Współpraca w prowadzeniu i rozwój placówek dziennego pobytu przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych	Infrastruktura	2018-2028	Organizacje pozarządowe/js t
Codzienna integracja osób niepełnosprawnych z otoczeniem	Edukacja / infrastruktura	2018-2028	Organizacje pozarządowe
Zaspokojenie potrzeb bytowych i egzystencjalnych dla osób niepełnosprawnych-dzienna opieka	Finanse	2018-2028	Jednostka budżetowa

ASEKURACJA

ZAKRES PROGRAMU	OBSZAR POLITYKI SPOŁECZNEJ	termin-lata	REALIZATOR
Regularna terapia osób niepełnosprawnych poprzez udział w placówce opiekuńczo-wychowawczej.	Problemy społeczne	2018-2028	Organizacje pozarządowe / jednostka

			budżetowa
Pośrednictwo w opiece psychologicznej, pedagogicznej i medycznej nad osobami niepełnosprawnymi	Problemy społeczne	2018-2028	Organizacje pozarządowe / jednostka budżetowa

PRIORYTET 4 – UBÓSTWO

INTERWENCJA

ZAKRES PROGRAMU	OBSZAR POLITYKI SPOŁECZNEJ	termin-lata	REALIZATOR
Pomoc w postaci indywidualnie dopasowanych świadczeń pieniężnych	Problemy społeczne	2018-2028	Organizacje pozarządowe / OPS
Pomoc żywnościowa dla osób najuboższych, paczki żywnościowe	Problemy społeczne	2018-2028	Organizacje pozarządowe / OPS

ASEKURACJA

ZAKRES PROGRAMU	OBSZAR POLITYKI SPOŁECZNEJ	termin-lata	REALIZATOR
Programy osłonowe – dodatki mieszkaniowe i specjalne dodatki mieszkaniowe i energetyczne	Finanse	2018-2028	Jednostka budżetowa
Monitorowanie zakresu zjawiska – wczesne udzielanie pomocy i wsparcia w celu przezwyciężenia trudnej sytuacji materialnej	Problemy społeczne	2018-2028	Jednostka budżetowa

PRIORYTET 5 – BEZDOMNOŚĆ

INTERWENCJA

ZAKRES PROGRAMU	OBSZAR POLITYKI SPOŁECZNEJ	Termin-lata	REALIZATOR
Kompleksowa pomoc osobom bezdomnym w przezwyciężeniu ich trudnej sytuacji umożliwiającej im bytowanie w warunkach odpowiadających godności człowieka	Problemy społeczne	2018-2028	Organizacje pozarządowe / OPS
W razie potrzeb dostosowanie pomieszczeń dla osób bezdomnych lub skierowanie do najbliższych placówek	Infrastruktura	2018-2028	Organizacje pozarządowe / OPS

PRIORYTET 6 – BEZRADNOŚĆ

ASEKURACJA

ZAKRES PROGRAMU	OBSZAR POLITYKI SPOŁECZNEJ	Termin- lata	REALIZATOR
Program wspierania Rodziny dla gminy Czarnożyły	Problemy społeczne	2018-2028	Organizacje pozarządowe / OPS
Prowadzenie pozarządowego ośrodka świadczącego pomoc i wsparcie dla ofiar przemocy i bezdomności- współpraca z fundacją Tratwa	Infrastruktura	2018-2028	Organizacje pozarządowe / OPS
Pomoc dzieciom z rodzin zagrożonych pozbawieniem lub ograniczeniem władzy rodzicielskiej poprzez wprowadzenie pracy asystenta rodziny	Problemy społeczne	2018-2028	OPS

PRIORYTET 7 – UZALEŻNIENIA - NARKOMANIA**ASEKURACJA**

ZAKRES PROGRAMU	OBSZAR POLITYKI SPOŁECZNEJ	Termin-lata	REALIZATOR
Informacje dotyczące poradni Profilaktyki Społecznej – Poradni Rodzinnej	Problemy społeczne	2018-2028	Organizacje pozarządowe / OPS
Monitorowanie zjawiska – współpraca z gminami ościennymi w celu zapobiegania narastaniu zjawiska powszechnej dostępności narkotyków	Problemy społeczne / społeczność lokalna	2018-2028	Organizacje pozarządowe / OPS

PRIORYTET 8 – ALKOHOLIZM**INTERWENCJA**

ZAKRES PROGRAMU	OBSZAR POLITYKI SPOŁECZNEJ	termin-lata	REALIZATOR
Pomoc prawna i psychologiczna dla rodzin, w których występuje problem alkoholizmu i przemocy	Problemy społeczne	2018-2028	Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych / OPS
Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów Ustawy o wychowaniu w trzeźwości	Społeczność lokalna	2018-2028	Komenda Policji

ASEKURACJA

ZAKRES PROGRAMU	OBSZAR POLITYKI SPOŁECZNEJ	termin-lata	REALIZATOR
Programy profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania problemowi alkoholizmu dla rodzin zagrożonych, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży	Edukacja	2018-2028	Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych / OPS / Szkoły
Informacje prasowe i medialne o problematyce uzależnień	Edukacja	2018-2028	OPS
Szkolenia dla kadry pedagogicznej oraz osób o podwyższonym ryzyku w celu zwiększenia efektywności działań na rzecz walki z problemem alkoholizmu	Edukacja	2018-2028	Organizacje pozarządowe

INTEGRACJA

ZAKRES PROGRAMU	OBSZAR POLITYKI SPOŁECZNEJ	LICZBA OSÓB OBJĘTYCH PROGRAMEM - PROGNOZA	REALIZATOR
Wspieranie zatrudnienia socjalnego dla osób chcących podjąć leczenie i wyjść z nałogu. Reintegracja zawodowa i społeczna	Finanse / edukacja	25	Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych / OPS

Rozdział XVII. MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII

Monitorowanie Strategii Rozwiązywania Problemów społecznych w gminie Czarnożyły stanowi podstawowy warunek jej należytego wdrożenia.

Tabela nr 22: Monitoring Strategii

Lp.	Zadania	Odpowiedzialni	Termin realizacji
1	Przedkładanie raportów z przebiegu realizacji celów i kierunków działania zamieszczonych w strategii.	Komisja Rozwiązywania Problemów Społecznych na ręce Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	co 6 miesięcy począwszy od miesiąca czerwca 2018
2	Ocena realizacji strategii.	Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	każdego roku
3	Organizowanie debat strategicznych z udziałem osób tworzących wcześniej strategię dla oceny jej aktualności.	Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	raz na 2 lata

Monitoring i ewaluacja realizacji strategii będzie służył sprawdzeniu czy planowane działania zostały zrealizowane i jaki jest ich wynik. Monitoring ma na celu uzyskanie informacji na temat realizacji planowanych działań w zakresie ich czasu realizacji, założeń, źródeł finansowania oraz przełożenia na osiągnięcie rezultatów

Strategia jest dokumentem uwzględniającym programy i projekty, które zostały przyjęte do realizacji bądź będą przyjęte w terminie późniejszym, ma charakter otwarty, może być ciągle aktualizowana, udoskonalana i mogą być modyfikowane kierunki i sposoby realizacji założonych celów. Będzie służyć także do pozyskiwania funduszy z Unii Europejskiej na realizację projektów ze sfery społecznej.

Opracowanie Strategii ma posłużyć lepszej, bardziej skutecznej realizacji działań na rzecz społeczności lokalnej w gminie Czarnożyły. Monitorowanie i Ewaluacja realizacji Strategii odbywać się będzie w oparciu o systematyczną sprawozdawczość (co najmniej raz w roku) dokonywana w ramach nadrzędnych priorytetów strategii. Na bieżąco sprawowany

będzie nadzór nad realizacją programu i podejmowane zostaną niezbędne działania w celu osiągnięcia wyznaczonych celów przez kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnożyłach. Kolejnym elementem monitoringu i ewaluacji będzie organizowanie debat strategicznych z udziałem osób tworzących wcześniej strategię dla oceny jej aktualności.

Spis tabel

Tabela nr 1 Szacunkowe struktury upraw	13
Tabela nr 2 Użytki rolne według klas gruntów	13
Tabela nr 3 Ilość gospodarstw według powierzchni	14
Tabela nr 4 Przekrój statystyczny gminy Czarnożyły wg danych za rok 2017	17
Tabela nr 5 Wykaz placówek opieki zdrowotnej na terenie Gminy Czarnożyły	18
Tabela nr 6 Zestawienie gmin z powiatu wieluńskiego pod względem zjawiska bezrobocia	18
Tabela nr 7 Formy pomocy w 2017 roku według ustawy o pomocy społecznej	21
Tabela nr 8 Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą za 2017r.	25
Tabela nr 9 Liczba osób i rodzin objętych pomocą materialną i pracą socjalną w latach 2015-2017.....	26
Tabela nr 10 Powody przyznania pomocy	26
Tabela nr 11 Typy rodzin objętych pomocą społeczną	28
Tabela nr 12 Świadczenia z funduszu alimentacyjnego za rok 2017	28
Tabela nr 13 Świadczenia rodzinne i pielęgnacyjne za 2017 rok	29
Tabela nr 14 Liczba świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczeń rodzinnych i wychowawczych	31
Tabela nr 15 Liczba rodzin objętych opieką asystenta rodziny w latach 2015-2017.....	32
Tabela nr 16 Stopa bezrobocia w gminie Czarnożyły w latach 2014-2016	33
Tabela nr 17 Osoby zatrudnione w ramach prac społecznie użytecznych z terenu gminy Czarnożyły w latach 2015-2017	33
Tabela nr 18 Podejmowane działania przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Czarnożyły	34
Tabela nr 19 Wsparcie osób niepełnosprawnych na terenie gminy Czarnożyły	35
Tabela nr 20 Dane demograficzne dotyczące osób starszych na terenie gminy Czarnożyły...35	
Tabela nr 21 Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”	36
Tabela nr 22 Monitoring Strategii	61

Spis wykresów

Wykres nr1 Dochody budżetów gmin ogółem w złotych na 1 mieszkańca	37
Wykres nr 2 Dochody własne budżetów gmin na 1 mieszkańca- %udział w dochodach ogółem budżetu	38
Wykres nr 3 Dochody w stosunku do wydatków budżetu gmin ogółem na 1 mieszkańca w złotych	38
Wykres nr 4 Wydatki budżetów gmin ogółem w złotych na 1 mieszkańca	39
Wykres nr 5 Przyrost naturalny	39
Wykres nr 6 Liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym	40
Wykres nr 7 Bezrobocie-liczba mieszkańców	41
Wykres nr 8 Zakres bezrobocia.....	41
Wykres nr 9 Zakres bezrobocia w procentach na koniec września 2017.....	42

Spis rysunków

Rysunek nr 1 Terytorium Powiatu Wieluńskiego 11

Przewodniczący
Rady Gminy
Jerzy Babęcki

